

Miljørapport – kommuneplantillæg nr. 3 og
Lokalplan nr. 445 for Sommerhusområde,
Jægersprisvej, Guldforhoved.

August 2025

Projekt navn	Miljøvurdering af kommuneplantillæg 3 og lokalplan 445 for Guldforhoved – Ikast-Brande Kommune
Kunde	Ikast-Brande kommune
Projektleder	Anette Baisner Alnøe
Projekt nummer	22004070
Dokument ID	1
Til	Ikast-Brande Kommune
Udarbejdet af	Julie Bjergbakke, John Vendelbo, Nathalie Johnsen Skytte, Anne-Vibeke Skovmark, Suna Rokkjær
Kvalitetssikret af	Kåre Würtz Sørensen, Jens Pouplier, Henrik Olesen, Anne-Vibeke Skovmark
Godkendt af	Rasmus Bang
Version	1
Versionsdato	19-08-2025
Første udgivelsesdato	19-08-2025

Forord

Denne miljørapport beskriver de plan- og miljømæssige forhold, der gør sig gældende for en mulig udvidelse af sommerhusområdet Guldforhoved ved Bording i Ikast-Brande kommune, og en vurdering af miljøpåvirkningerne af en sådan udvidelse.

Opbygning af rapporten er som følger:

Indledningsvist er der et ikke-teknisk resumé, som er et kortfattet og letlæseligt resumé af miljørapporten, med konklusioner af de respektive miljøfaktorer, der bliver beskrevet i rapporten. Herefter følger beskrivelse af lovgrundlaget og baggrunden for planarbejdet, samt kommuneplantillægget, lokalplanen og myndighedsforhold.

Den sidste del af rapporten beskriver afgrænsningen af miljøvurderingen samt referencescenariet, hvorefter miljøvurderingen af de miljøfaktorer, der er udvalgt og beskrevet i Ikast-Brande Kommunes afgrænsningsnotat, vedlagt i bilag 1, kan læses i respektive afsnit for hver faktor.

Indhold

1. Ikke-teknisk resumé	5
1.1 Natur	5
1.2 Vand	5
1.3 Landskab	6
2. Indledning	7
2.1 Baggrund	7
2.2 Læsevejledning	9
2.3 Lovgrundlaget	9
3. Forslag til kommuneplantillæg og lokalplan	10
3.1 Redegørelse for indhold af forslag til kommuneplantillæg	10
3.2 Forhold til andre planer	18
3.3 Lokalplanområdet	19
4. Afgrænsning af miljøvurdering af planforslagene	21
4.1 Metode til miljøvurderingen	22
4.2 Beskrivelse af miljøparametre jf. afgrænsningen	22
4.2.1 Natur – påvirkning af bilag IV-arter, § 3-beskyttet natur og Natura 2000-områder	22
4.2.2 Vand	22
4.2.3 Landskab - Visuelle forhold	23
4.2.4 Alternativer, herunder referencescenariet (0-alternativet)	23
4.2.5 Geografisk afgrænsning	24
4.2.6 Detaljeringsgrad	24
4.2.7 Kumulative forhold	24
5. Vurdering af miljøparametre	24
5.1 Natur	24
5.1.1 Eksisterende forhold og referencescenarie	24
5.1.2 Vurdering af miljøpåvirkninger	27
5.1.3 Kumulative effekter	31
5.1.4 Afværgeforanstaltninger og overvågning Der er ikke behov for afværgeforanstaltninger.	31
5.2 Vand – Grundvand	31
5.2.1 Eksisterende forhold og referencescenarie	31

5.2.2	Vurdering af miljøpåvirkninger	40
5.2.3	Kumulative effekter	42
5.2.4	Afværgeforanstaltninger og overvågning	42
5.3	Landskab - visuelle forhold herunder indblik til planområdet	42
5.3.1	Eksisterende forhold og referencescenarie	43
5.3.2	Miljøpåvirkninger	53
5.3.3	Kumulative effekter	55
5.3.4	Afværgeforanstaltninger og overvågning	56
6.	Sammenfattende redegørelse	56
7.	Referencer	56
1.	Afgrænsningsnotat for sommerhusområde Guldforhoved	58
2.	Naturnotat sommerhusområde Guldforhoved – Ikast-Brande Kommune – September 2023	58
3.	Landskabsanalyse.....	58

Bilagsoversigt

- A. Afgrænsningsnotat
- B. Naturnotat Sommerhusområde Guldforhoved
- C. Landskabsanalyse

1. Ikke-teknisk resumé

Ikast-Brande Kommune har modtaget to, uafhængige af hinanden, anmodninger om at udvide et eksisterende sommerhusområde 3 km syd for Bording. Det eksisterende sommerhusområde udgøres i dag af 46 ha jord med 94 sommerhuse, og formålet med kommuneplantillægget og den nye lokalplan, er at muliggøre en udvidelse af sommerhusområdet, med respekt for rammerne og retningslinjerne i den gældende kommuneplan 2025-2037.

Ikast-Brande Kommune har besluttet, at forslag til kommuneplantillæg og lokalplanen skal miljøvurderes i henhold til miljøvurderingsloven¹. Det er vurderet, på baggrund af et afgrænsningsnotat, af mulige miljøpåvirkninger, at følgende emner/miljøforhold skal inddrages i miljørapporten for kommuneplantillæg og lokalplan:

De sandsynlige væsentlige miljøfaktorer omfatter:

- Natur: Påvirkning af bilag IV-arter, § 3-beskyttet natur og Natura 2000 områder
- Vand: Grundvand
- Landskab: Visuelle forhold

Nedenfor er miljørapportens konklusioner beskrevet.

1.1 Natur

Det vurderes at planforslagene ikke vil have en effekt på den beskyttede natur i området. Den beskyttede hede, der grænser op til et af delområderne, vurderes ikke at blive påvirket, da der i planerne er fastsat lav bebyggelse og der laves en grøn bræmme mellem tilkørselsvejen og heden. Det vurderes, at planforslagene potentielt kan have en positiv effekt på den beskyttede natur, da tilførslen af næring fra de dyrkede marker mindskes.

Der er fundet stor vandsalamander i et vandhul nær planområdet. Der er ikke fundet andre bilag IV-arter i området. Det vurderes, at heden er uegnet som levested for markfirben. Løgrø kunne potentielt forekomme i vandhullet, men det vurderes ikke optimalt som levested for arten. Samlet set vurderes planforslagene ikke at have en påvirkning på områdets økologiske funktionalitet for bilag IV-arter. Baggrunden for denne vurdering er, at planområdet ligger på dyrket mark som ikke er egnet raste- eller yngleområde for bilag IV-arter og etableringen af sommerhusene vil ikke vil påvirke arealer uden for planområdet.

Planforslagene vurderes ikke at påvirke arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder. Baggrunden for denne vurdering er den store afstand (ca. 1,6 km) til nærmeste Natura 2000-område og planforslagets karakter.

1.2 Vand

Planforslagene medfører, at der etableres nedsivningsanlæg med potentiel nedsivning af næringsstoffer fra spildevand til grundvandet. Det vurderes på foreliggende grundlag at afstanden til grundvandsspejlet i planernes delområder samt jordbundsforhold er tilstrækkelig til at kunne nedsive gennem en umættet zone.

Afstanden til eksisterende og planlagte kildepladser til vandindvinding, samt dybden til de primære grundvandsmagasiner der indvindes fra, er så stor, at en realisering af planforslagene ikke vil medføre påvirkning af drikkevandskvaliteten for almene vandforsyninger.

¹ LBK nr. 4 af 03/01/2023 Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Der indvindes grundvand til markvanding, havevanding og husholdning i nærområdet, herunder findes der enkeltindvindere, der i forbindelse med gennemførelse af planforslagene, ikke vil overholde gældende afstandskrav til nedsivningsanlæg. Det er dog på baggrund af en konkret vurdering af grundvandets strømningsforhold og krav til drikkevandskvalitet for enkeltindvindere konkluderet, at der i det aktuelle tilfælde sandsynligvis kan dispenseres fra afstandskravene.

Jf. Vandområdeplan 2021-27 er der ikke terrænnære grundvandsforekomster i berøring med planområdet. Der er regionale grundvandsforekomster under planområdet med god kvantitativ og ringe kemisk tilstand, der potentielt vil kunne påvirkes. Den kemiske tilstand er som følge af pesticidpåvirkning af drikkevand, mens der er ukendt tilstand for chrom og kviksølv. Imidlertid kan ingen af disse stoffer sættes i forbindelse med nedsivning af næringsstoffer fra de kommende sommerhusarealer - og planforslagene vurderes derfor ikke at ville forværre forekomsternes kemiske tilstand eller forhindre målopfyldelse for disse.

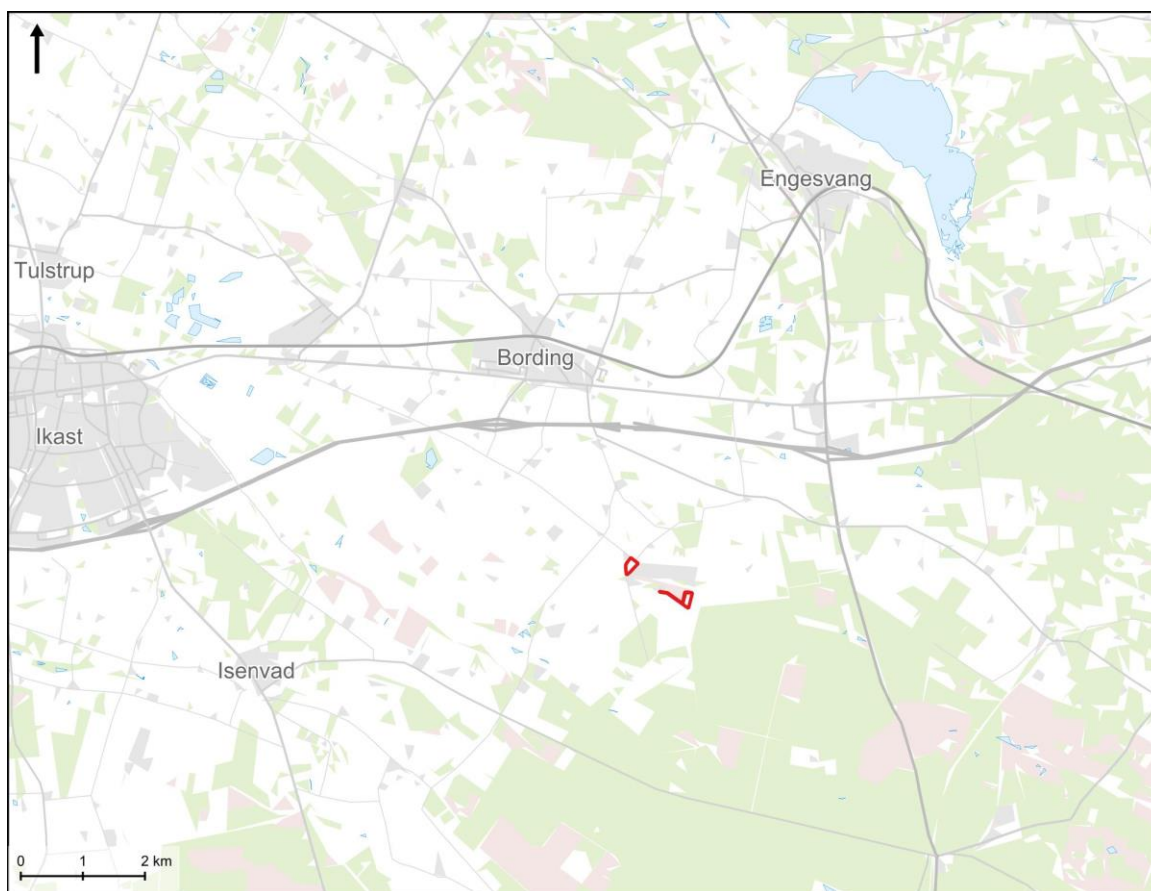
1.3 Landskab

Det vurderes, at en realisering af planforslagene ikke på sigt vil betyde ændringer i, hvordan landskabet opleves, da det eksisterende sommerhusområde i dag opleves som en mindre skov i landskabet, og udvidelsen af sommerhusområdet vil få samme karakter, så man blot vil opleve det som en lille udvidelse af skoven. Dog vil der være en periode, indtil den nye beplantning er etableret, hvor de nye sommerhuse vil være mere synlige. Se desuden afsnit 5.3.

2. Indledning

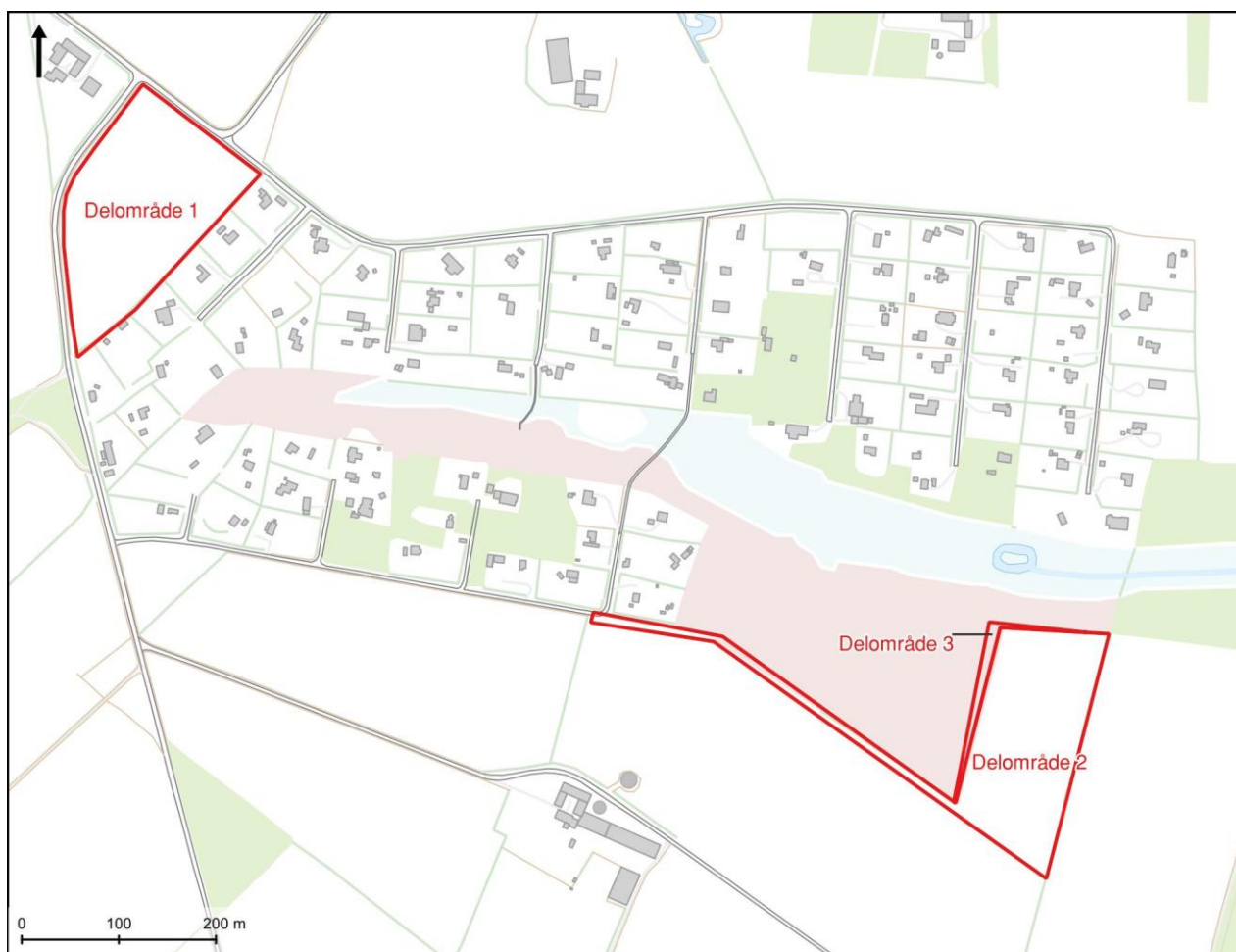
2.1 Baggrund

To grundejere har uafhængigt af hinanden anmodet Ikast-Brande Kommune om at udvide et eksisterende sommerhusområde 3 km syd for Bording som kaldes Guldforhoved sommerhusområde (se Figur 2-1). Det eksisterende sommerhusområde udgøres i dag af 46 ha med 94 sommerhuse, og formålet med kommuneplantillægget og den nye lokalplan, er at muliggøre en udvidelse af sommerhusområdet, med respekt for kvalitetene og karakteren af det eksisterende sommerhusområde, især at bevare oplevelsen af ro og stilhed, et kraftigt skovpræg, og at bebyggelsen bærer præg af sommerhus-udtryk.

Figur 2-1 Oversigtskort over planområdet og omgivelser

De to grundejere ønsker at udvide sommerhusområdet i hver sin ende af det eksisterende sommerhusområde, i alt med ca. 6,1 ha. Det ene areal ligger i umiddelbar tilknytning til det eksisterende sommerhusområde, og det andet ligger i umiddelbar tilknytning til det eksisterende fællesområde (se Figur 2-2)

Figur 2-2 Oversigtskort over planområdet med de tre delområder: delområde 1 og 2 skal benyttes til sommerhuse, og delområde 3 skal benyttes til rekreative formål.

Ansøgningerne medfører krav om udarbejdelse af et tillæg til Ikast-Brande Kommuneplan 2025-2037 og en lokalplan samt en miljørapport, der indeholder en miljøvurdering af begge planer.

Forud for udarbejdelsen af miljørapporten skal myndigheden, Ikast-Brande Kommune, foretage en afgrænsning af miljørapportens omfang. Afgrænsningsnotatet indeholder en afgrænsning af de væsentlige forhold, som skal beskrives, analyseres og vurderes i miljørapporten. Afgrænsningen har været i høring hos berørte myndigheder i perioden fra den 12.12.2024 til 08.01.2025. Der er ikke modtaget nogle bemærkninger i høringen, som har givet anledning til at ændre i afgrænsningen.

Nærværende dokument indeholder en miljøvurdering af plangrundlaget for udvidelsen af Guldforhoved sommerhusområde i Ikast-Brande Kommune.

Miljøvurderingen er udarbejdet i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)².

² Miljøvurderingsloven: LBK nr. 4 af 03/01/2023: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Loven har til formål at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer og ved tilladelse til projekter. Loven tilsigter at fremme en bæredygtig udvikling ved, at der gennemføres en miljøvurdering af planer, programmer og projekter, som kan få en væsentlig indvirkning på miljøet.

2.2 Læsevejledning

Miljørapportens opbygning og indhold er fastlagt ud fra kriterierne i miljøvurderingsloven.

Indledningsvist (kapitel 1) er der et ikke-teknisk resumé, som er et kortfattet og letlæseligt resumé af miljøvurderingen.

I indledningen i kapitel 2, er lovgrundlaget og baggrunden for planarbejdet beskrevet.

I Kapitel 3 beskrives kommuneplantillægget og lokalplanen (hovedforslaget) samt myndighedsforhold.

Kapitel 4 beskriver afgrænsningen af miljøvurderingen samt referencescenariet. Selve afgrænsningsnotatet er vedlagt som bilag 1.

Kapitel 5 omfatter den egentlige miljøvurdering ud fra de miljøtemaer, der potentielt kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger, og som er beskrevet i Ikast-Brande Kommunes afgrænsningsnotat (Bilag 1). I beskrivelsen og vurderingen af hver enkelt miljøparameter anvendes i alle kapitler følgende overordnede disposition for de enkelte miljøemner:

- Eksisterende forhold og referencescenarie
- Miljøvurdering af forslag til kommuneplantillæg og lokalplan
- Kumulative effekter
- Afværgeforanstaltninger og overvågning

2.3 Lovgrundlaget

Planforslagene muliggør udvidelsen af et eksisterende sommerhusområde, og udgør dermed kommunale planer og ændringer af disse, som fastlægger rammer til fremtidige anlægstilladelser for projekter, der fremgår af miljøvurderingslovens bilag 2 (jf. §2, stk. 2). Ikast-Brande Kommune har derfor besluttet at foretage en miljøvurdering af planerne i henhold til miljøvurderingslovens § 8, stk.1 (LBK nr. 4 af 03/01/2023). Det vil sige, at det vurderes, hvorvidt implementering af planerne kan have væsentlige indvirkninger på miljøet til følge.

Ifølge lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), skal der udarbejdes en miljøvurdering, når der skal tilvejebringes planer inden for fysisk planlægning, hvis planen fastlægger rammerne for fremtidige anlæg eller arealanvendelser for projekter omfattet af bilag 1 eller 2, eller hvis planen påvirker et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Derudover skal der udarbejdes en miljøvurdering, når der tilvejebringes øvrige planer, som giver mulighed for anlægsprojekter, der kan få en væsentlig indvirkning på miljøet.

Nærværende miljørapport er derfor udarbejdet, for at vurdere "den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planernes realisering og rimelige alternativer under hensyn til planernes mål og geografiske anvendelsesområde"³.

3. Forslag til kommuneplantillæg og lokalplan.

3.1 Redegørelse for indhold af forslag til kommuneplantillæg

Ikast-Brande kommuneplan 2025-2037 er den overordnede plan for kommunens udvikling, som fastsætter de overordnede rammer for arealanvendelse og lokalplanlægning, og en lokalplan skal være i overensstemmelse med kommuneplanen.

Planområdet ligger i tilknytning til det eksisterende sommerhusområde Guldforhoved, der i dag udgøres af et område på ca. 46 ha med 94 sommerhuse. Med planlægningen inddrages 6,1 ha og der gives mulighed for opførelse af 17 nye sommerhuse i delområde 1 og 12 nye sommerhuse i delområde 2 (Figur 2-2).

Området der planlægges for, er ikke omfattet af et rammeområde eller retningslinje for sommerhusområder i Ikast-Brande Kommuneplan 2025-2037. Derfor udarbejdes der sideløbende med lokalplanen et tillæg nr. 3 til Ikast-Brande Kommuneplan 2025-2037.

Kommuneplantillægget har til formål at sætte rammerne for lokalplanlægningen for området. Kommuneplantillægget forholder sig til retningslinjerne og kommuneplanrammer i gældende kommuneplan, som planlægningen som udgangspunkt kan være i strid med.

Tillægget udlægger to nye rammeområder til sommerhusformål svarende til lokalplanens delområder 1 (12.S1.3) og 2 (12.S1.4).

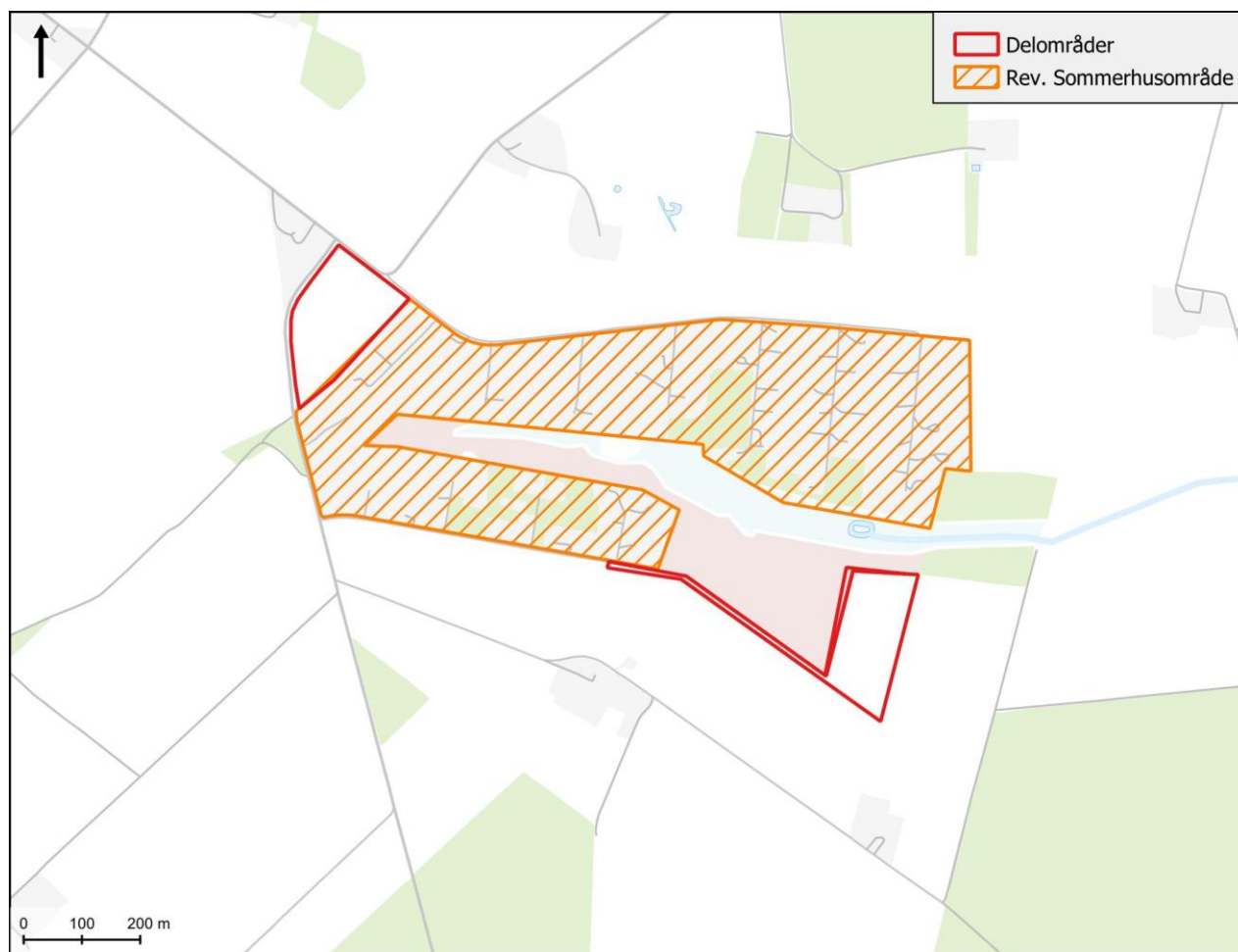
De to nye rammer til sommerhusområde indeholder bl.a. bestemmelser om at sommerhuse maksimalt må være i 1 etage og 5 meter høje. Grundstørrelserne skal minimum være 1.500 m², hvilket afviger fra den eksisterende kommuneplanramme nr.12.S1.2 hvor grundstørrelser skal være minimum 2.500 m². Bebyggelsesprocenten må maksimalt være 10.

Derudover udvides det eksisterende rammeområde nr. 12.R1.1 i kommuneplantillægget, som er udlagt som rekreativt område, så det omfatter lokalplanens delområde 3. Rammeområdernes bestemmelser fastholdes uændret.

Som følge af udlæg af de to nye rammer til sommerhusområder, justeres følgende retningslinjer i kommuneplantillægget til kommuneplan 2025-2037:

- Retningslinjer for sommerhusområder udvides med de to nye rammeområder 12.S1.3 (delområde 1) og 12.S1.4 (delområde 2), se Figur 3-1.
- Retningslinjer for særligt værdifulde landbrugsområder reduceres tilsvarende med udlægget af rammeområderne 12.S1.3 (delområde 1) og 12.S1.4 (delområde 2) og udvidelsen af det eksisterende rammeområde 21.R1.1, se Figur 3-1.

³ LBK nr. 4 af 03/01/2023. Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), §12 stk. 1

Figur 3-1 Kort over sommerhusområdet, med de nye delområder.

Formålet med den nye planlægning er at give mulighed for udvidelse af sommerhusområdet, med respekt for kvaliteterne og karakteren af det eksisterende sommerhusområde, samt sikre, at områdets disponering af sommerhusgrunde udføres således, at de indpasses bedst muligt i landskabet.

Udover ovennævnte retningslinjer, er planområdet omfattet af kommuneplanens retningslinjer for grundvands- og drikkevandsbeskyttelse, da området ligger inden for OSD og indvindingsopland, ønsket skovrejsning, naturområder, lavbundsarealer, økologiske forbindelser samt Grønt Danmarkskort.

Retningslinjen for grundvands- og drikkevandsbeskyttelse

Planområdet ligger indenfor områder der er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), se Figur 3-2.

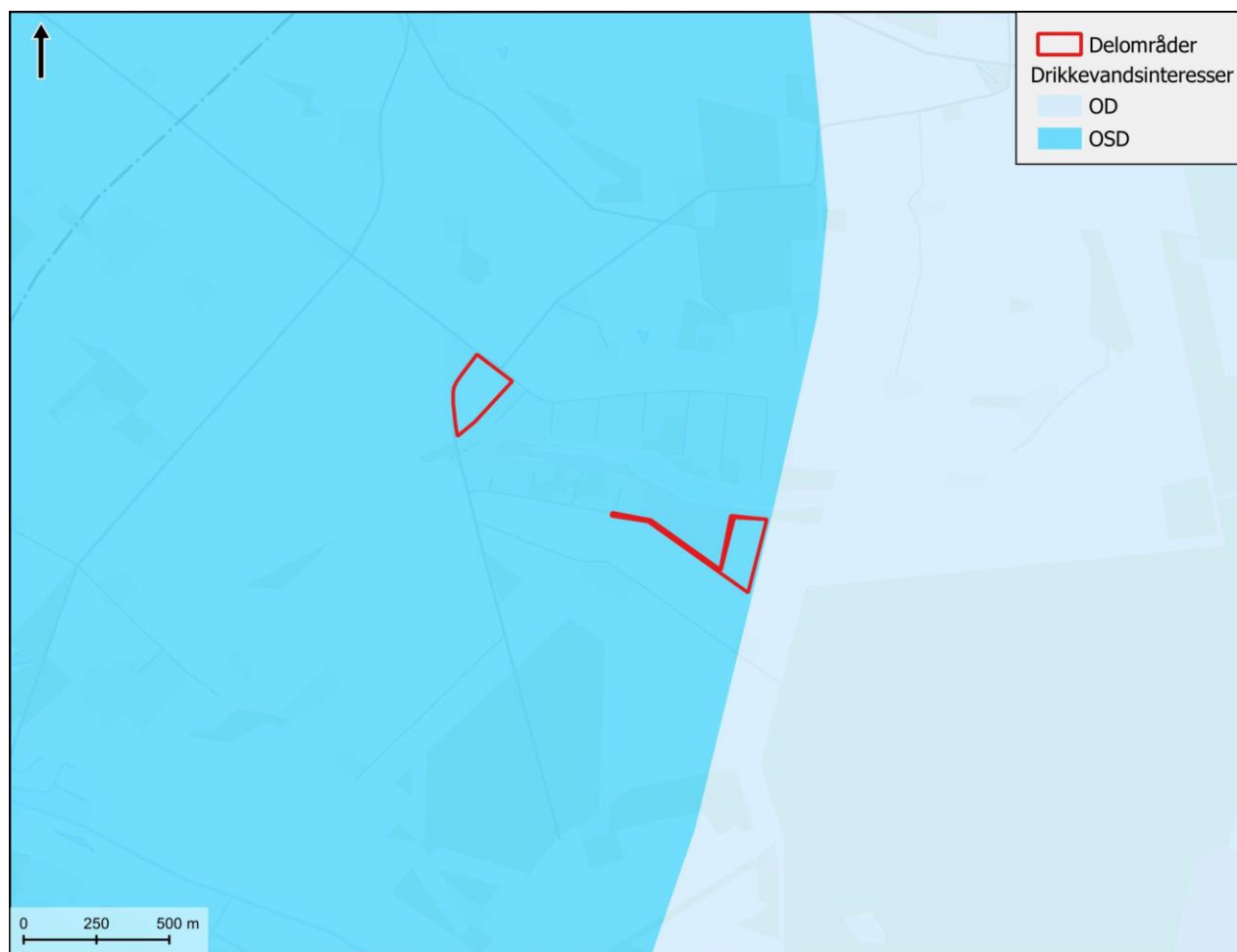
Af kommuneplanens retningslinjer for grundvand og drikkevandsinteresser fremgår følgende:

1. I OSD (områder med særlige drikkevandsinteresser) i vandværkernes indvindingsoplande og boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) må arealanvendelsen ikke ændres, så den er i strid med "Bekendtgørelse om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige

drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse".

2. I OSD og vandværkernes indvindingsoplande skal kommunen sikre, at der bliver taget hensyn til grundvandsbeskyttelse i alle afgørelser.
3. BNBO skal friholdes for udlæg af arealer til en anvendelse, der kan medføre en øget fare for forurening af grundvandet.
4. I OSD og i vandværkernes indvindingsoplande, skal det sikres, at både udnyttede og ikke udnyttede grundvandsressurser bliver beskyttet, når der placeres og indrettes nye anlæg i allerede kommune- og lokalplanlagte erhvervsområder samt ved udlæg af nye arealer til aktiviteter og virksomheder, som kan indebære en risiko for grundvandet. Særligt grundvandstruende aktiviteter må som udgangspunkt ikke blive placeret inden for OSD eller i vandværkernes indvindingsoplande. Særligt grundvandstruende aktiviteter kan fx være deponeringsanlæg og virksomheder, hvor der forekommer oplag af eller anvendelse af mobile forureningskomponenter som fx organiske opløsningsmidler, pesticider og olieprodukter.
5. OSD og vandværkernes indvindingsoplande skal så vidt muligt friholdes for udlæg af arealer til virksomheder og anlæg, der medfører en væsentlig fare for forurening. Der kan dog udlægges arealer til disse virksomheder og anlæg, hvis det kan godtgøres, at der ikke er alternative placeringer, og at ændringen i arealanvendelse ikke indebærer en væsentlig risiko for forurening af grundvandet. Hvis der udlægges områder til de ovennævnte virksomheder og anlæg i OSD og i vandværkernes indvindingsoplande, vil de mere præcise krav til grundvandsbeskyttelsen fremgå af bestemmelser i kommuneplanens rammer for lokalplanlægningen.

Emnet om grundvands- og drikkevandsbeskyttelse er nærmere vurderet i afsnit 5.2.

Figur 3-2 Grundvands- og drikkevandsinteresser i planområdet.

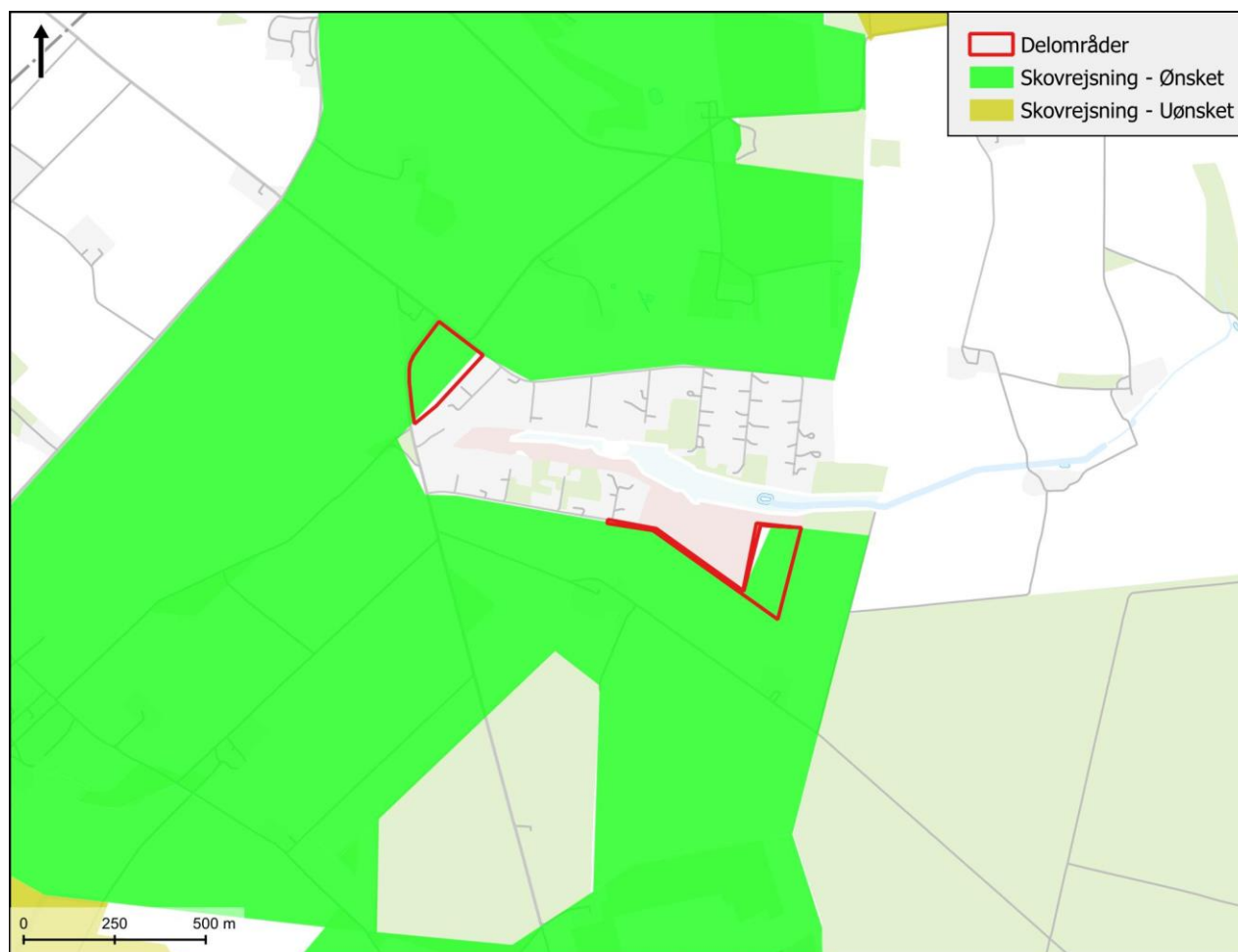
Retningslinjen for skovrejsning

Planområdet ligger indenfor arealer udpeget til skovrejsning ønsket, se Figur 3-3.

Af kommuneplanens retningslinjer for skovrejsning fremgår bl.a. følgende:

1. I de områder, der er udpeget til skovrejsning ønsket, kan der blive rejst ny skov.
2. Områder, der er udpeget til skovrejsning ønsket skal beskyttes mod at blive anvendt til andre formål end skovrejsning. Det vil sige, at man skal undgå nyt byggeri og nye anlæg, der kan forhindre tilplantning af skov.
3. Områder til skovrejsning ønsket, som er beliggende over grundvandsressourcer i sandede jorde, skal så vidt muligt beplantes med løvtræer.
4. Skovrejsning skal altid tage hensyn til andre arealudpegninger - såsom §3-områder eller fortidsminder – der begrænser muligheden for skovrejsning.

Retningslinjen for skovrejsning ændres ikke i tillægget. Dette sker ved en senere temarevision/tematillæg til Kommuneplan 2025-2037.

Figur 3-3. Kort over skovrejsningsområder fra kommuneplan 2025-2037.

Retningslinjen for naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser

Inden for planområdet ligger udpegede naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, se Figur 3-4.

Af kommuneplanens retningslinjer for naturområder fremgår bl.a. følgende:

1. Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser skal bevares og søges udvidet.
2. Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser skal sikres et mangfoldigt og varieret naturligt plante- og dyreliv.
3. I forbindelse med nybyggeri, plantning af skov, anlægsarbejde eller ændret arealanvendelse skal der tages hensyn til beskyttede naturområder gennem sikring af områderne mod indirekte tilstandsændringer som følge af aktiviteten.
4. I og uden for Natura 2000-områder må der ikke planlægges eller tillades byggeri, anlæg eller aktiviteter, som kan indebære forringelser af Natura 2000-områdernes naturtyper og levesteder for de arter, områderne er udpeget for, eller kan medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for samme.

Figur 3-4. Kort over naturområder med særlige beskyttelsesinteresser ved planområdet.

Retningslinjen for lavbundsarealer

Inden for planområdet ligger en meget lille del som er udpeget som lavbundsarealer.

Af kommuneplanens retningslinjer for lavbundsarealer fremgår følgende:

1. De lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder, fremgår af kortet.
2. I de udpegede områder tillader kommunen ikke, at arealerne bliver anvendt på en måde, der forhindrer, at man de kan genoprette dem som vådområder. De udpegede lavbundsarealer skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, som kan forhindre, at naturlige vandstands- og afstrømningsforhold kan genskabes.
3. Nye tekniske anlæg, veje m.v., der nødvendigvis skal placeres indenfor de udpegede lavbundsarealer, skal udformes således, at muligheden for at genskabe naturlige hydrologiske forhold ikke går tabt. Anlægget skal kunne tåle, at vandstanden kan stige og at den naturlige hydrologi genskabes.
4. Af hensyn til flysikkerheden skal Trafikstyrelsen inddrages i planlægningen, hvis der planlægges for vådområder inden for en afstand af 13 km til Flyvestation Karup/Midtjyllands lufthavn.

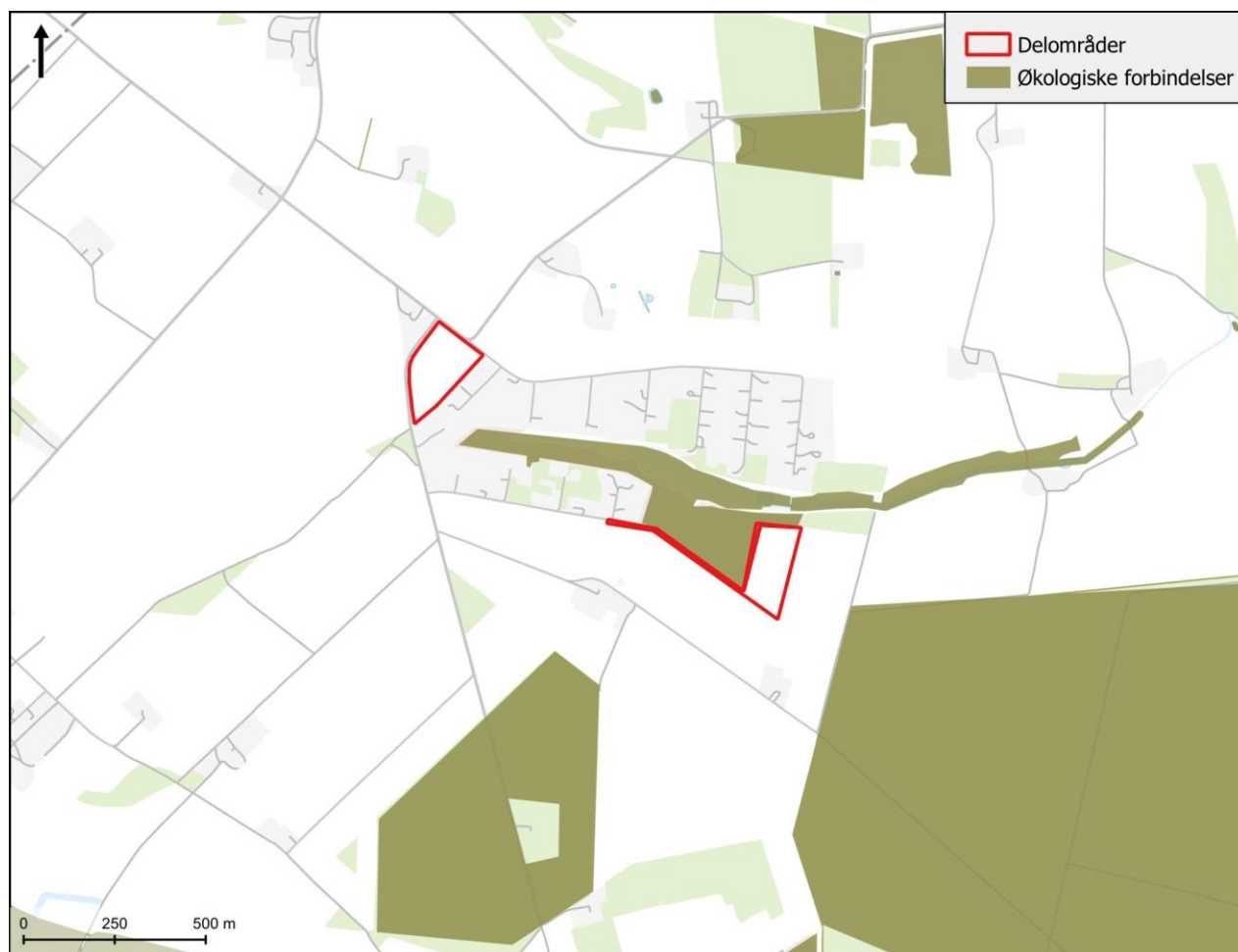

Figur 3-5. Kort over lavbundsarealer ved planområdet.

Retningslinjen for økologiske forbindelser

Inden for planområdet er der udpeget en økologisk forbindelse indenfor delområde 3 til rekreative formål.

1. I de områder, der er udpeget som "Økologiske forbindelser", må en ændret anvendelse af arealerne som eksempelvis nyt byggeri og tekniske anlæg ikke i væsentlig grad forringe spredningsmulighederne for dyr og planter og sammenhænge mellem eksisterende naturområder. I det tilfælde, hvor dette alligevel er tilfældet, skal der stilles krav om tiltag, der sikrer hensynet til mere sammenhængende natur eller der skal etableres faunapassager, hvor dette er relevant.
2. I de områder, der er udpeget som økologiske forbindelser for dyr og planter, skal dyr og planter bevægelsesveje styrkes. I byudviklingsområder kan dette ske gennem indarbejdelse af naturværdierne i planlægningen og dermed sikring af højere kvalitet af byområderne.
3. Økologiske forbindelser indenfor byzone skal styrke byernes rekreative og naturlige miljøer og søges friholdt som rekreative forbindelser til det åbne land.
4. I forbindelse med lokalplanlægning skal der arbejdes for, at de mindre, ofte ikke juridisk beskyttede, naturområder, som er af stor værdi som trædesten og spredningsveje, beskyttes gennem den nye lokalplan.
5. I de af kommunens skove, der er udpeget, skal det sikres, at der over tid skabes levesteder for et mangfoldigt dyre- og planteliv.

Figur 3-6. Kort over økologiske forbindelser ved planområdet.

Retningslinjen for Grønt Danmarkskort

Grønt Danmarkskort er tilsvarende Naturområder og økologiske forbindelser.

Af kommuneplanens retningslinjer for Grønt Danmarkskort fremgår bl.a. følgende:

1. Kravene om robuste og større natursammenhænge i et Grønt Danmarkskort skal over tid realiseres ud fra følgende prioriterede rækkefølge, samt koordineres med nabokommunerne, hvor det er relevant:
 - Natura 2000-områderne, samt de eksisterende beskyttede naturområder med lang kontinuitet udenfor Natura 2000-områderne
 - Naturområder uden lang kontinuitet og udvidede eller nye naturområder, der kan skabe sammenhæng mellem eksisterende naturområder gennem beskyttelse og forbedring af spredningsmuligheder for den enkelte naturtypes arter
 - Naturområder og spredningsveje, der samtidig bidrager til andre formål, herunder bedre vandmiljø, klimatilpasning, rekreation og tilrettelagt friluftsliv
2. Arealer beliggende i Grønt Danmarkskort kan ikke indgå i kommunens udviklingsområder til byvækst, veje og andre tekniske anlæg med videre, hvis det forringer naturindholdet og levesteder og spredningsveje for vilde planter og dyr.
3. Udpegning til Grønt Danmarkskort vil ikke indebære nye restriktioner for hverken Forsvarsministeriets nuværende eller fremtidige aktiviteter i nationalt og internationalt beskyttede

naturområder eller i andre områder, der måtte blive omfattet af Grønt Danmarkskort. Dette gælder uanset, at det uden for Forsvarsministeriets arealer er hensigten, at kommunerne ved deres administration af planloven eller anden lovgivning skal lade hensynet til en udpegning af et areal til Grønt Danmarkskort indgå i kommunens vurdering af, om der kan gives tilladelse til det ansøgte.

Det vurderes at den ønskede planlægning er i overensstemmelse med alle retningslinjerne bortset fra retningslinjen for særligt værdifulde landbrugsområder, sommerhusområder og ønsket skovrejsning.

3.2 Forhold til andre planer

Vandområdeplaner

Vandområdeplaner skal sikre, at grundvand, vandløb, søer og fjorde opfylder miljømål om god økologisk tilstand. Endvidere skal planerne være med til at sikre, at tilstanden ikke forringes for vandområderne. Miljømål for vandløb og søer omfatter både den kemiske og økologiske tilstand.

Umiddelbart nord for delområde 2 findes et mindre privat vandløb, Floden Vandløbet. Det er et ca. 1,5 km langt åbent vandløb. Det er ikke målsat, og er ikke omfattet af vandområdeplanerne. Vandløbet påvirkes ikke ved en realisering af lokalplanen.

Der er ingen udpegede lavbunds- eller vådområdearealer i lokalplanområdet. Nærmest beliggende lavbundsareal ligger umiddelbart nord for delområde 2 og 3, men påvirkes ikke af en realisering af lokalplanen.

Vandforsyningsplan 2024-2033

Ikast-Brande Kommunes Vandforsyningsplan 2024-2033 fastsætter rammerne, målsætninger og retningslinjer for alle, der indvinder grundvand, samt hvordan borgere og erhverv i Ikast-Brande Kommune sikres en tilstrækkelig forsyning af rent drikkevand.

Planen beskriver den nuværende forsyningsstruktur for drikkevand og fastlægger, hvilke almene vandværker, der skal levere vand inden for bestemte områder, samt hvilke områder, der ikke kan forsynes med vand fra almene vandværker. Lokalplanområdet ligger inden for forsyningsområdet til Bording Vandværk.

Spildevandsplan 2023-2034

Ikast-Brande Kommunes Spildevandsplan 2023-2034 fastsætter rammerne for de kloakerede områder og angiver hvilket kloakeringsprincip, der er gældende både nuværende og fremtidigt.

Lokalplanområdet ligger udenfor det kloakerede opland i Ikast-Brande Kommunes gældende spildevandsplan 2023-2034.

I forbindelse med ny bebyggelse i det åbne land, skal der ansøges om og gives tilladelse til et lovligt godkendt spildevandsanlæg. I henhold til § 19 i Miljøbeskyttelsesloven, må stoffer, produkter og materialer, der kan forurene jord og undergrund (spildevand), ikke uden tilladelse nedgraves i jorden, udledes til eller oplægges på jorden eller afledes til undergrunden (nedsivning). Efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 skal der gives tilladelse til udledning af spildevand til vandløb, søer og havet, samt hvordan borgere og erhverv i Ikast-Brande Kommune sikres en tilstrækkelig forsyning af rent drikkevand.

Planen beskriver den nuværende forsyningsstruktur for drikkevand og fastlægger, hvilke almene vandværker, der skal levere vand inden for bestemte områder, samt hvilke områder, der ikke kan forsynes med vand fra almene vandværker. Lokalplanområdet ligger inden for forsyningsområdet til Bording

Vandværk.

Klimatilpasning

Områder indenfor lokalplanens område er lavtliggende og kan af den årsag være udsat for oversvømmelse ved skybrud. Dog består jorden i området hovedsageligt af sand, og har derfor en stor hydraulisk ledningsevne, og regnvand vil hurtigt kunne trænge ned i jorden. Delområde 2 er beliggende tæt på en §3-beskyttet hede og for at sikre vejadgang til de nye sommerhusgrunde, skal der etableres en grusvej i forlængelse af Hedevej.

Vejvand fra den nye vej, må ikke risikere at påvirke heden og vejen skal derfor etableres med en rabat imellem den og heden. Rabatten skal etableres minimum 3 meter fra heden og i forbindelse med anlæg af vej, må der ikke lægges materialer mv på den beskyttede natur.

Kommunen vurderer, at lokalplanområdet ikke er sårbart overfor ekstreme regnskyl.

3.3 Lokalplanområdet

Guldforhoved sommerhusområde er en ud af Ikast-Brande Kommunes i alt fire sommerhusområder. Det særegne ved Guldforhoved sommerhusområde er, at det ikke ligger i umiddelbar tilknytning til større søer eller åer, som de andre sommerhusområder i kommunen, og det attraktive element i området ikke er vand, men stilhed og ro.

Lokalområdet er præget af, at området ligger i det åbne land omkranset af landbrugsjord mod nord, vest og delvist mod syd. Mod sydøst ligger Gludsted Plantage, som omfatter 34 km² plantage bestående af nåletræer, hede og moser.

2 km nord for lokalplanområdet ligger Herningmotorvejen og 2 km mod sydvest ligger Udrejsecentret Kærshovedgård.

De eksisterende sommerhuse er udstykket på store grunde med en tilladt bebyggelsesprocent på maksimalt 10% og med bestemmelser om minimum beplantning på selve sommerhusgrundene, som bidrager til en oplevelse af "at alle huse ligger alene midt i skoven".

Den eksisterende bebyggelse i Guldforhoved sommerhusområde bærer derfor præg af at være mindre sommerhuse, når man sammenligner med grundstørrelserne.

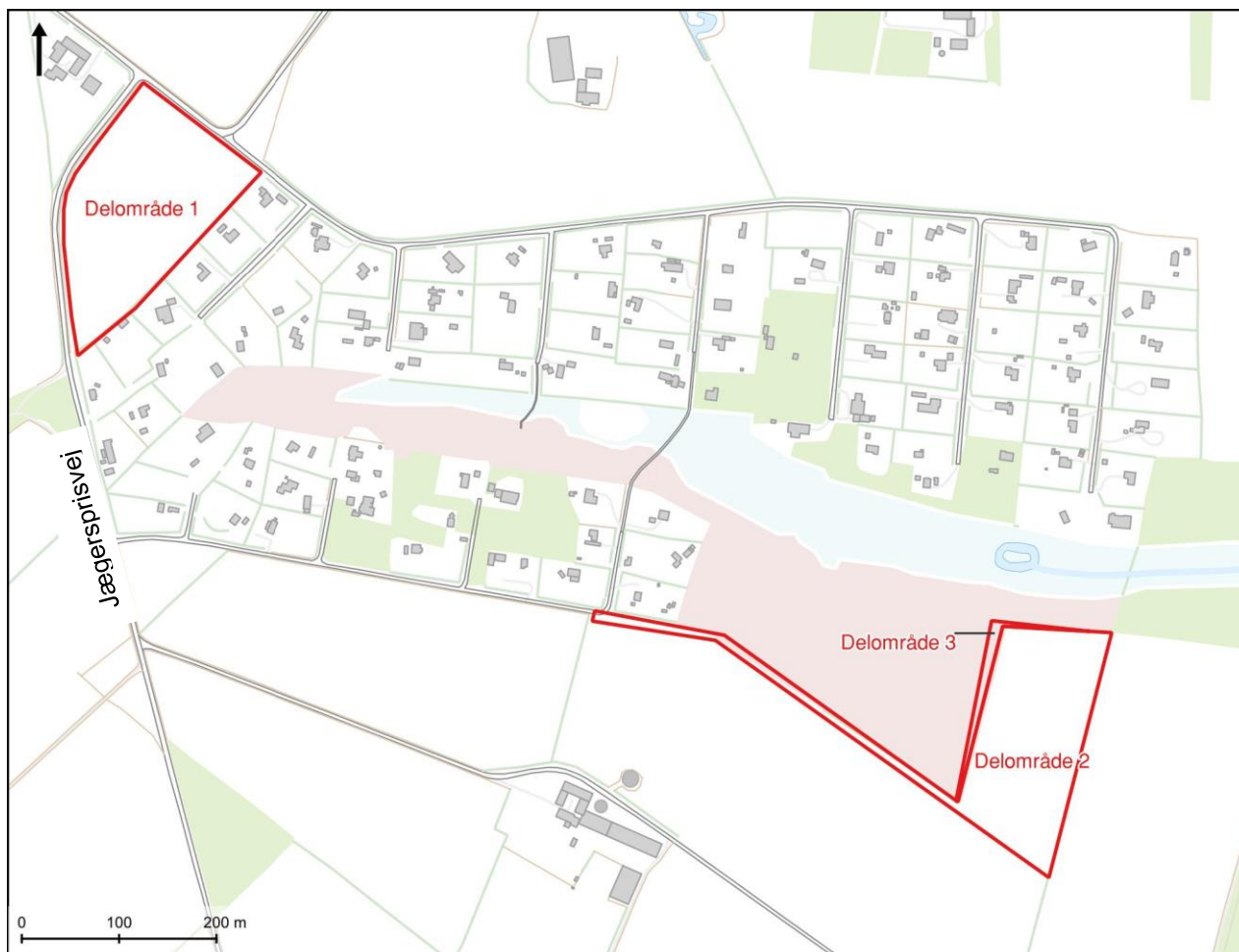
Der gennemføres planlægning for ændring i den eksisterende lokalplan, med udvidelse af sommerhusområdet Guldforhoved, til også at omfatte matr.nr. 2ah og en mindre del af matr.nr. 7ai, Guldforhoved By, Bording. Dette sker med fastholdelse af det eksisterende lokalplanområde, omfattet af lokalplan nr. 66, og den nye lokalplan grænsende op til, og viderførsel af nogle af bestemmelserne, så det sikres at udvidelsen sammentænkes med det eksisterende sommerhusområde, og bygger videre på karaktererne og kvaliteterne i området.

Lokalplanområdet udgøres af tre delområder (se Figur 3-7) på hhv. 30.200 m² og 28.000 m² og 2.000 m², og har derved et samlet areal på cirka 6 ha.

Delområde 1 (30.200 m²) er beliggende vest for det eksisterende sommerhusområde, og giver mulighed for 17 udstykninger på 1.500-1.700 m².

Delområde 2 (28.000 m²) er beliggende øst for fællesområdet i det eksisterende sommerhusområde, og giver mulighed for 12 udstykninger på 1.500-1.750 m².

Delområde 3 (2.000 m²) udlægges til rekreativt areal som lægges sammen med det eksisterende rekreative areal i området.

Figur 3-7. Planområdet med de tre delområder markeret med rød linje.

Vejadgangen til de to delområder, sker overordnet ind i sommerhusområdet og til delområde 1 fra Jægersprisvej, og til delområde 2 via en grusvej, der forudsættes etableret ved planlægning af udstykning til sommerhusgrundene.

Grundstørrelsen i lokalplanen ved de nye udstykninger er mindre end de eksisterende i området. For at fastholde oplevelsen af at husene i området "ligger alene i skoven", er bestemmelserne i lokalplanen tilpasset så den maksimalt tilladte bebyggelse bliver på 125 m² sommerhus med mulighed for ét anneks på op til 25 m².

Lokalplanen skal være med til at sikre, at der i udvidelsen af sommerhusområdet ikke bliver opført store udlejningssommerhuse, som vil forstyrre det eksisterende sommerhusområde. Ved en grundstørrelse på 1500 m² og en bebyggelse på 150 m² (inklusive anneks), bliver bebyggelsesprocenten derfor på 10% for de nye sommerhuse og dermed vil bebyggelsesprocenten være tilsvarende det eksisterende sommerhusområdes bebyggelsesprocent.

Bestemmelser fra den eksisterende lokalplan videreføres, for at sikre at skovpræget i området fortsættes ved udvidelsen. Der er videreført bestemmelser om:

- Den maksimale bygningshøjde må ikke overstige 5 meter over naturligt terræn nogen steder indenfor lokalplanområdet
- Der skal holdes 5 meters afstand til naboskel og 10 meters afstand til vejmidter
- Veje: der skal i delområde 1 og 2 være samme vejudlæg som i det eksisterende sommerhusområde. Dvs. at stamveje og adgangsveje skal udlægges i henholdsvis 10 og 8 meter brede og stier skal udlægges i 3 meters bredde.
- Parkering skal ske på egen grund.
- 3 meter brede beplantningsbælter, som omkranser begge udvidelser (bortset fra grusvejen ved delområde 2 og delområde 3) skal være med til at sikre, at sommerhusområdet stadig opleves som en skov, når man ser sommerhusområdet ude fra det åbne land.
- Ved delområde 2 skal der af hensyn til den beskyttede hede etableres et lavere beplantningsbælte ved de områder, som er beliggende tæt på heden mod nord og vest indenfor sommerhusområdet. Dette hensyn skal ske, så heden ikke udsættes for skyggepåvirkninger fra beplantningsbæltet.
- Beplantninger på udstykninger: Alle nye sommerhusgrunde skal beplantes på minimum en tredjedel af deres areal før de kan sælges, så det sikres at området har et kraftigt skovpræg ligesom det eksisterende sommerhusmiljø.
- Delområde 1 forsynes trafikalt fra Jægersprisvej via én vejadgang til de nye sommerhusgrunde. Vejen inde i selve delområde 1 anlægges som en grusvej.
- Udstykningen af grundene forudsætter at der etableres en ca. 450 meter lang grusvej til delområde 2, som kobles på fra Hedevej, der er anlagt som grusvej. Der udlægges én adgangsvej igennem sommerhusområdet, hvor alle de nye sommerhusgrunde har adgang fra.
- En mindre del af delområde 1 og 2 udstykkes som privat fællesvej og lægges til den eksisterende private fællesvej, som driftes af den eksisterende grundejerforening.
- Der skal udarbejdes et konkret vejprojekt, som skal godkendes af kommunens vejmyndighed.

Flere oplysninger om bestemmelserne vil indgå i de efterfølgende afsnit i det omfang de er relevante for vurderingen.

4. Afgrænsning af miljøvurdering af planforslagene

Afgrænsningen af de sandsynlige væsentlige miljøpåvirkninger ved realisering af planforslagene er gennemført i henhold til de i loven fastlagte miljøfaktorer og som en indledning til miljøvurderingen.

Den gennemførte afgrænsning er foretaget, for at identificere de områder, hvor der kan være sandsynlighed for en væsentlig miljøpåvirkning, og som derfor skal vurderes nærmere i miljørapporten.

Afgrænsningen er blandt andet foretaget på basis af gennemgang af de sandsynlige miljømæssige indvirkninger som følge af planforslaget, jf. afgrænsningsnotatet af 21. oktober 2024.

Afgrænsningsnotatet har været i høring ved berørte myndigheder i perioden fra 12.12.2024 til d. 08.01.2025 med henblik på at kvalificere afgrænsningen. Ikast-Brande Kommune har ikke modtaget nogle høringssvar fra berørte myndigheder.

De sandsynlige væsentlige miljøfaktorer omfatter:

- Natur: Påvirkning af bilag IV-arter, § 3-beskyttet natur og Natura 2000-områder
- Vand: Påvirkning af grundvandsforekomster

- Landskab: Visuelle forhold

Miljørapporten vil således omfatte en vurdering af, hvordan planforslagene kan påvirke disse miljøfaktorer.

4.1 Metode til miljøvurderingen

Miljøvurderingen gennemføres som en vurdering af, hvorvidt og i hvilket omfang planlægningen stemmer overens med de miljømålsætninger, som er fastlagt i lovgivning og planlægningen, og om der vurderes at være væsentlige indvirkninger på enkelte miljøfaktorer på grundlag af de nedenfor nævnte kriterier, indikatorer og data.

Grundlaget for miljørapportens miljøvurderinger er som udgangspunkt aktuel viden på tidspunktet for udarbejdelsen af planforslagene, det vil sige foreliggende planer og rapporter mv.

4.2 Beskrivelse af miljøparametre jf. afgrænsningen

4.2.1 Natur – påvirkning af bilag IV-arter, § 3-beskyttet natur og Natura 2000-områder

Natura 2000:

Det ansøgte udføres uden for Natura 2000-områder. Nærmeste Natura 2000-område er N53 Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov som ligger 1,6 km øst for delområde 2. Natura 2000-området består af habitatområde nr. 49 Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov og fuglebeskyttelsesområde nr. 34 Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov.

Miljørapporten skal belyse og vurdere planernes potentielle påvirkningen på Natura 2000-områder. Der skal redegøres for, at planen ikke udløser krav om konsekvensvurdering efter habitat-bekendtgørelsen, jf. lovens § 8, stk. 1, nr. 2.

Bilag IV arter:

Der skal med baggrund i feltundersøgelser og eksisterende data foretages en kortlægning og vurdering af forekomster af mulige Bilag IV-arter i planområdet, herunder vurdering af planernes mulige effekter for lokal spredning og fouragering af relevante bilag IV-arter. Derudover skal planernes påvirkning af bilag IV-arternes yngle- og rasteområde beskrives og vurderes.

Beskyttede naturtyper:

Delområde 2 grænser op til en beskyttet hede. Der skal i miljørapporten belyses og vurderes på, om lokalplanens bestemmelser sikrer tilstrækkelige hensyn til heden, så der ikke sker ændringer i hedens tilstand.

4.2.2 Vand

Det skal vurderes, om planlægningen og den ændrede arealanvendelse af planområdet påvirker grundvandsforholdene væsentligt. Der er herunder foretaget en vurdering af drikkevandsinteresser og eksisterende vandindvinding. Miljøvurderingen omfatter en vurdering af, om der i forbindelse med planforslagene er en potentiel risiko for at forringe vandkvaliteten og forhindre opfyldelse af miljømål i forhold til grundvandsforekomsterne, jf. Vandområdeplan 2021-2027.

Vurderingen af drikkevandsinteresser og grundvandsforekomster er foretaget med udgangspunkt i de planlagte sommerhusområder i hhv. delområde 1 og delområde 2 (og delområde 3), herunder etablering af nedsivningsanlæg samt eksisterende og tilgængelig information om geologi, hydrogeologi og grundvandsforhold med henvisning til:

- GEUS' boringsdatabase Jupiter⁴
- Landskabsmorfologisk kort over Danmark (Per Smed)
- GEUS' digitale jordartskort
- MiljøGIS Grundvand⁵
- MiljøGIS VMP3⁶

Konkret er der tale om følgende temaer i berøring med delområderne:

Områder med særlige drikkevandområder (OSD)

Indvindingsoplande indenfor og udenfor OSD

Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Nitrattfølsomme indvindingsområder (NFI)

Boringer og vandforsyningsanlæg

Grundvandsforekomster og deres tilstand

Betydning for drikkevandsinteresser og grundvandsforekomster ved planlægningen og den ændrede anvendelse af planområdet er beskrevet ud fra eksisterende data. Der er foretaget en vurdering af sandsynligheden for en væsentlig påvirkning af grundvandet samt en beskrivelse og vurdering af konsekvenserne heraf. Vurderingen omfatter påvirkning af den kvantitative og kemiske tilstand for målsatte grundvandsforekomster jf. vandområdeplanerne samt påvirkningen af nærliggende indvindingsboringer.

4.2.3 Landskab - Visuelle forhold

Iht. afgrænsningsnotat skal det belyses og vurderes, hvordan udvidelsen af sommerhusområdet opleves i landskabet ud fra mulighederne i lokalplanens forslag til bestemmelser samt rammerne i det tilhørende forslag til kommuneplantillæg. Som minimum skal der foretages en vurdering af oplevelsen af sommerhusområdet set udefra samt helhedsindtrykket af sommerhusområdet, når man færdes inde i det. Derudover skal der foretages en vurdering, hvis der i processen fremkommer nye oplysninger, der kan have betydning for de visuelle forhold ved gennemførelse af planernes muligheder.

4.2.4 Alternativer, herunder referencescenariet (0-alternativet)

Miljørapporten skal ifølge miljøvurderingsloven indeholde en beskrivelse af referencescenariet.

Referencescenariet (det tidligere 0-alternativ) er den situation, der her benyttes som sammenligningsgrundlag for at vurdere, hvilke påvirkninger planerne medfører. Referencescenariet er den situation, hvor planerne ikke gennemføres.

Den sandsynlige udvikling, hvis det ansøgte projekt ikke realiseres, vil være at der fortsat drives landbrug i projektområdet, og at adgangsforholdene til området er som i dag.

Der er derfor i det følgende ingen forskel på beskrivelsen af eksisterende forhold og referencescenariet.

⁴ <https://www.geus.dk/produkter-ydelser-og-faciliteter/data-og-kort/national-boringsdatabase-jupiter/>

⁵ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=grundvand>

⁶ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>

Hovedforslaget har to alternative scenarier, som sammen sætter rammen for udvidelse af sommerhusområdet:

- Scenarie 1: Kun delområde 1 bliver udstykket til sommerhusgrunde
- Scenarie 2: Kun delområde 2 bliver udstykket til sommerhusgrunde.

Det er kun i miljøtemaerne Natur og Vand og Klima, hvor det er af betydning, om der vurderes i forhold til scenarie 1 eller scenarie 2. I miljøvurderingen af de resterende miljøtemaer tager miljøvurderingen ikke hensyn til om det drejer sig om scenarie 1 eller 2.

4.2.5 Geografisk afgrænsning

Udgangspunktet for miljøvurderingen følger det afgrænsede planområde.

Miljøvurderingen vil derudover vurdere den udbredelse af miljøpåvirkningen, der er relevant uden for planområdet i forhold til påvirkningens karakter.

4.2.6 Detaljeringsgrad

Ifølge miljøvurderingsloven skal miljørapporten kun indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyn til aktuelle og gængse vurderingsmetoder og til planens detaljeringsgrad. Der skal derudover tages hensyn til, på hvilket trin planen befinder sig i et beslutningsforløb/planhierarkiet, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin.

Miljøvurderingen tager udgangspunkt i, at der er tale om et kommuneplantillæg og en lokalplan, hvor sidstnævnte er den mest detaljerede plantype i det danske plansystem.

4.2.7 Kumulative forhold

De udpegede miljøfaktorer vurderes kumulativt.

Det vurderes herudover ikke at være andre planer eller projekter, der er relevante at tage i betragtning i miljørapporten og vurderingen af planforslaget.

5. Vurdering af miljøparametre

5.1 Natur

I dette afsnit beskrives og vurderes § 3-beskyttet natur, bilag IV-arter og Natura 2000-områder i forhold til gennemførelse af planerne. På baggrund af en naturbesigtigelse i området, er der udarbejdet et naturnotat som ligger til grund for beskrivelsen af miljøstatus og vurderingen ift. natur i og omkring lokalplanområdet. Notatet er vedlagt i bilag 2.

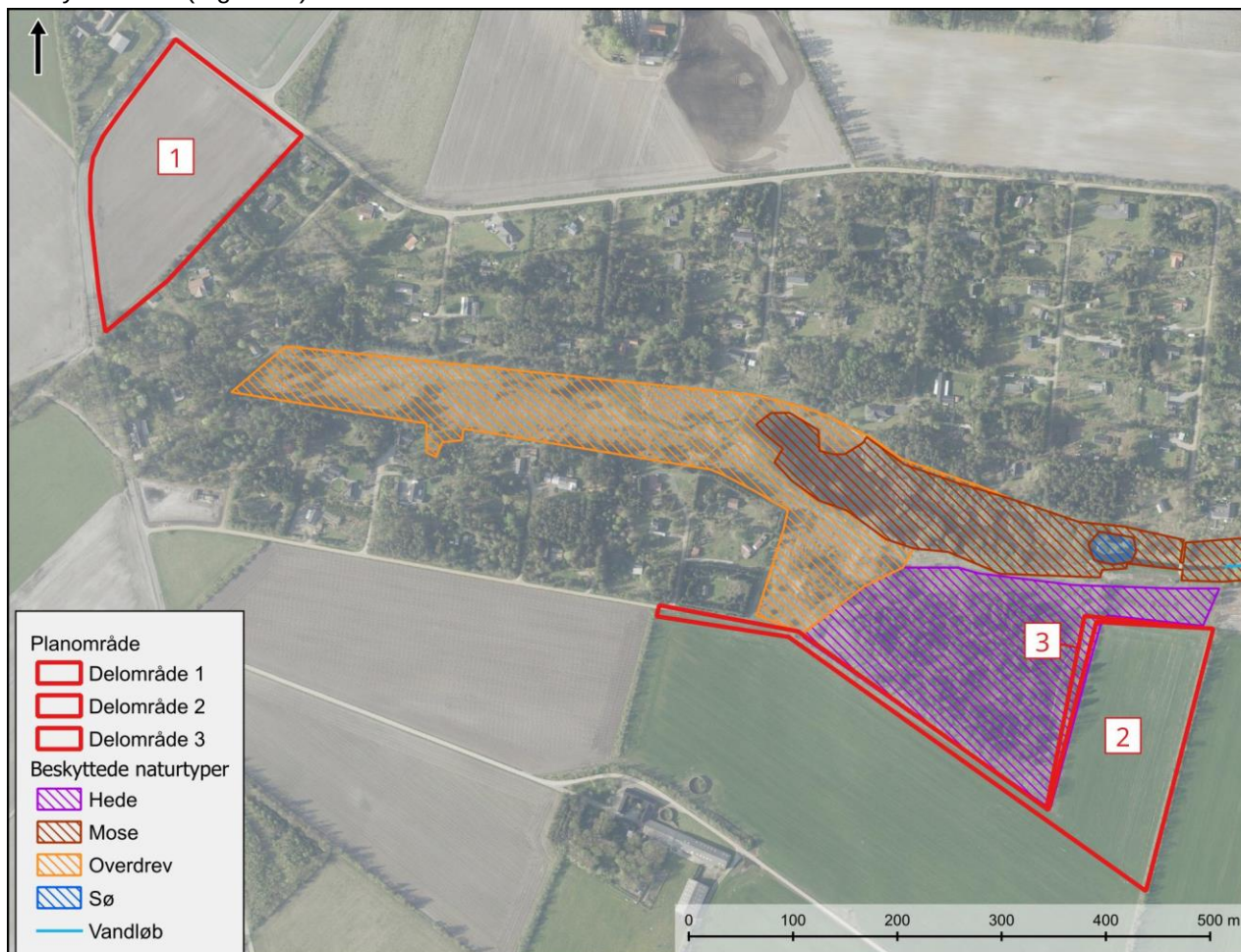
5.1.1 Eksisterende forhold og referencescenarie

Referencescenariet beskriver den forventede udvikling for den beskyttede natur og de beskyttede arter i det tilfælde, at planerne ikke vedtages. Ved referencescenariet vil der dermed ikke være en potentiel påvirkning af disse.

Beskyttede naturtyper

Omkring lokalplanområdet er der følgende beskyttede naturtyper: et overdrev, to moser, en hede, et vandløb og en sø. Overdrevet og mosen ligger centralt mellem de 3 delområder. I mosen ligger et mindre vandhul og det beskyttede vandløb løber til vandhullet fra øst (Figur 5-1). Delområde 3 ligger på den

beskyttede hede og delområde 2 ligger umiddelbart op ad heden. Delområde 1 ligger ikke direkte op ad beskyttet natur (Figur 5-1).

Figur 5-1. Beskyttede naturtyper ved planområdet.

Heden er domineret af hedelyng, men vegetationen mellem lyngen er meget græsdomineret. Truslen for heden er tilgroning, da der ikke er nogen plejeindsat på heden. Heden har en mindre lavning centralt, der er lidt mere våd, med værdifulde, næringsfølsomme, fugtigbundsarter: Klokkeløg, børste-siv og tuekogleaks. Den del af heden, som overlapper med delområde 3, udgør overgangen mellem marken og heden og den er overvejende domineret af vedplanter og buske. Især glansbladet hæg er meget talrig, men der vokser også en del bævreasp og enkelte fyr og pil. Udover vedplanter dominerer næringstolerante urter som ager-tidsel, grå-bynke og alm. hundegræs i delområde 3.

Mosen er i den vestlige del tør, ensartet og domineret af græsser, men med islet af en del blomster, hvorimod den østlige del af mosen er et pilekrat.

Overdrevet er primært græsdomineret, men den sydlige del rummer en del hedearter og der er en glidende overgang mellem heden og overdrevet. Ligeledes minder overdrevet mod nord meget om den lysåbne del af mosen.

Overdrev, mose og hede er alle under tilgroning, og rydning af vedplanter og etablering af afgræsning med heste eller køer kunne forbedre naturværdierne væsentligt.

Vandhullet er lille og består af en udgravet kanal rundt om en ø. Brinkerne er stejle, og vandhullet og tilløbende vandløb er lavvandet og domineret af grenet pindsvineknop. Flere steder med store tuer af vejbred-skeblad og en del svømmende vandaks, mod vest ses en del vedplanter (hovedsaligt pil).

Bilag IV-arter

Forud for feltundersøgelsen blev der foretaget en screening af kendte forekomster af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV i og omkring lokalplansområdet. Arter fundet inden for en radius af 15 km fra lokalplansområdet blev vurderet ift. potentialet for forekomst af arten i lokalplanområdet. På baggrund af screeningen blev følgende arter vurderet som relevante i lokalplanområdet og efterfølgende eftersøgt ved besigtigelse:

- Markfirben
- Spidssnudet frø
- Løgfrø
- Stor vandsalamander

Der blev ikke fundet markfirben i forbindelse med besigtigelsen. Området huser dog en stor bestand af skovfirben, som forekommer over det meste af heden. Den nærmeste kendte bestand af markfirben findes i Hjøllund Plantage cirka 4,5 km sydøst for projektområdet.

Der blev ikke fundet spidssnudet frø i og omkring vandhullet ved besigtigelsen. Til gengæld blev der fundet mange ny-forvandlede butsnudet frø. Spidssnudet frø er tilknyttet vandhuller beliggende i områder med beskyttet natur omkring vandhullet. Arten lever i en lang række forskellige typer vandhuller, men foretrækker lysåbne og lavvandede vandhuller uden fisk. Spidssnudet frø er kendt fra to vandhuller hhv. 2,5 km nordøst og 2,5 km sydvest for projektområdet.

Der blev ikke fundet løgfrø ved besigtigelsen omkring lokalplanområdet. Løgfrø stiller ret store krav til ynglevandhullet. Det skal være lysåbent, solbeskinnet, med god vandkvalitet og være fri for fisk. I rasteområderne graver arten sig ned i løbet af dagen og kommer frem og fouragerer om natten. Rasteområderne ligger typisk meget tæt på ynglevandhullerne og er oftest områder med løst sand og muld, hvor vegetationen samtidig ikke er for tæt og typisk med forekomst af lave urter. Løgfrø er kendt fra tre vandhuller der ligger cirka 2 km nordøst fra lokalområdet. Arter har været eftersøgt i 2024, men ikke blevet fundet. Seneste observation af arten er fra 2013. De øvrige observationer er fra 2004.

Stor vandsalamander er fundet i stort antal i det centrale beskyttede vandhul. Da arten forekommer i området, og der er langt til nærmeste vandhul (cirka 600 meter mod nord), må det formodes, at der er tale om en lille, lokal bestand tilknyttet vandhullet og mosen. Stor vandsalamander går efter forvandlingen på land til artens rasteområder. Det er sjældent, at den bevæger sig mere end få 100 m fra ynglevandhullet, men kan dog vandre op til 800 meter (Kjær, et al., 2023).

Natura 2000-områder

Aktiviteterne som planerne medfører, indebærer almindelige anlægsaktiviteter, hvis påvirkninger bl.a. omfatter, støj, vibrationer, støv, jordarbejde og kørsel med store maskiner. Ingen af disse påvirkninger udbreder sig mere end maksimalt et par kilometer. Alle Natura 2000-områder, bortset fra det nærmeste, ligger mere end 5 km væk og vil derfor ikke blive påvirkede af planerne, eller de aktiviteter som planerne medfører. Derfor vurderes planernes potentielle påvirkninger kun nærmere for det nærmeste Natura 2000-område.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger 1,5 km øst for delområde 2, og det er N53 Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov. Der består af habitatområde H49 Sepstrup Sande, Vrads

Sande, Velling Skov og Palsgård Skov og fuglebeskyttelsesområde F34 Sepstrup Sande, Vråds Sande, Velling Skov og Palsgård Skov. Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte de store mosaikagtige forekomster af hede- og indlandsklitnaturtyper, moser og bøgeskove samt de tilknyttede arter og fugle. Området er således primært karakteriseret ved de store lysåbne arealer og betydelige skovarealer. Det er desuden af stor betydning for forekomster af arter som blank seglmos, odder, bæklampret og stor vandsalamander samt ynglefugle som rødrygget tornskade, natravn og hedelærke. Udpegningsgrundlagene for områder fremgår herunder i Tabel 5.1.

Tabel 5.1 Udpegningsgrundlag for H49 og F34

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 49		
Naturtyper:	Visse-indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Lobeliesø (3110)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Enekrat (5130)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Højmos* (7110)	Nedbrudt højmos (7120)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemos* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Blank seglmos (6216)	Gul Stenbræk (1528)
	Bæklampret (1096)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Visse-indlandsklit (2310) og gul stenbræk er ikke tilstede i habitatområde H49. Den nævnte naturtype og art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 34		
Fugle:	Hvepsevåge (Y)	Trane (Y)
	Stor hornugle (Y)	Natravn (Y)
	Isfugl (Y)	Sortspætte (Y)
	Hedelærke (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

5.1.2 Vurdering af miljøpåvirkninger

Beskyttede naturtyper

De anlægsaktiviteter som lokalplanen vil medføre, vil kunne resultere i påvirkninger så som; støj, frigivelse af næring fra jordarbejder, øget afstrømning af overfladevand. Alle påvirkningerne vil være meget lokale, og ikke vil udbrede sig mere end maksimalt nogle meter fra lokalplanområdet, dog bortset fra støj. Da naturtyperne mose, overdrev, vandhul og vandløb ligger i en minimumsafstand af ca. 40 m, vil de ikke blive

påvirkede af lokalplanen eller de anlægsaktiviteter den medfører. Lokalplanområdet ligger delvist på og omkring den beskyttede hede, de potentielle påvirkninger på heden vurderes derfor nærmere herunder.

Delområde 3 skal udlægges som *Rekreativ grønt område (5110)*, i rammeteksten står der således om denne kommuneramme: *Der må kun opføres bygninger og anlæg der er nødvendige for rammeområdets drift. Bygninger må højst være på 10 m². Om infrastruktur fastsætter rammeaftalen: Parkering skal foregå på egen grund. I forbindelse med vejarealerne kan der indrettes fællesarealer for parkering, postkasser, renovation, containerplads m.v. efter nærmere aftale med kommunen.* Rammeaftalen sikrer således at heden ikke påvirkes i delområde 3. Naturnotatet anbefaler, at der med fordel kan ryddes vedplanter i de mere tilgroede dele af heden (som primært er langs kanten), og at glansbladet hæg bør begrænses.

Delområde 2 indeholder bl.a. en stamvej og en grusvej der begge ligger op til kanten af heden. I henhold til lokalplanen skal Stamvejen udlægges i 10 meters bredde og anlægges i min. 5,0 meters bredde med rabat i begge side. Der skal for stamvejen udarbejdes et konkret vejprojekt, som skal godkendes af kommunens vejmyndighed. Grusvejen ved delområde 2 må ikke etableres, så den påvirker heden nord for arealet med nedadløbende vejvand, da klithede er afhængig af naturlig dynamik og er meget følsom over for eutrofiering, der skader mos- og lavforekomsterne og øger tilgroning med græsser og vedplanter. Lokalplanen indeholder derfor en grøn rabat imellem vejen og heden på 3 meter, som sikrer en respektafstand til heden mod nord. Den øgede menneskelige færdsel i området som resultat af planerne vil have en positiv påvirkning, da klithede normalt er betinget af græsning (Aarhus Universitet, 2025).

Samlet set kan lokalplanen potentielt have en positiv effekt på heden, da sommerhusområdet og vejen kan virke som en buffer for næringspåvirkning fra de dyrkede markarealer omkring heden, og menneskelig færdsel på heden vil give de positive forstyrrelser heden er betinget af. Da både stamvej og anlægsvej anlægges som grusvej og ikke jordvej, forventes der ikke at være nogle markante støvgener fra kørslen på vejen.

Bilag IV-arter

Heden nær lokalplanområdet er ikke et oplagt levested for markfirben, da vegetationen generelt er for høj, og der er for få åbne områder med bart sand eller lav vegetation. Med tanke på den relativt store afstand til den nærmeste kendte population af markfirben, samt det faktum at det ikke er lykkedes at finde markfirben ved besigtigelsen, dertil at området ikke vurderes at være optimalt levested for arten, vurderes den nærliggende hede, ikke at være yngle eller rasteområde for markfirben. Markfirben påvirkes dermed ikke af planerne.

Med de mange fund af stor vandsalamander, formodes det, at arten forekommer i store dele af den beskyttede mose, på heden og på sommerhusgrundene nord for vandhullet. De foretrukne rasteområder på land for stor vandsalamander, er især i skovområder, under stammer med råddent træ, sten, døde blade og i musehuller. Fødesøgningsområder er foruden ynglehabitaterne alle typer skovmiljøer, Alle våde lysåbne naturtyper, som ikke er påvirket af saltvand, kan også være fødesøgningsområder, dog foretrækker arten normalt områder med træer og dødt ved.

De dyrkede arealer som lokalplanen omfatter, er altså ikke egnede raste- eller fødesøgningsområder for arten, da de hverken indeholder, skov, levende hegn eller er våde naturtyper. Det vurderes derfor at områdets økologiske funktionalitet for arten ikke påvirkes af lokalplanen, da hverken yngle- (vandhuller), raste- eller fødesøgningsområde ikke påvirkes af lokalplanen. Dette forudsætter dog, at der ikke sker en hydrologisk påvirkning af vandhullet i forbindelse med byggeriet, hvilket der på nuværende planniveau ikke er lagt op til. Hvis der er i projektfasen, viser sig et behov for grundvandssænkning eller andre aktiviteter der kan påvirke vandhullet, så skal disse aktiviteter vurderes ift. deres potentielle påvirkninger på bilag IV-arterne.

Vandhullet nær lokalplanområdet kunne potentielt være levested for spidssnudet frø, men arten er ikke fundet ved besigtigelsen. Rasteområder for spidssnudet frø er huller i jorden, som de gemmer sig i. De kommer frem og søger føde i vegetationen nær disse huller, så de hurtigt kan hoppe tilbage i hullet og gemme sig hvis der kommer en prædator. Afstanden fra ynglevandhullet til de voksnes opholdssteder er oftest få hundrede meter eller endnu kortere. Artens overvintringssteder er overvejende på land tæt på ynglevandhullet, hvor frøerne graver sig ned i jorden eller i eksisterende hulrum. Overvintringsstederne skal være tørre, med løs eller sandet jord. Hvis spidssnudet frø forekommer omkring planområdet, vil de altså opholde sig nær vandhullet, i mosen, på heden eller overdrevet. Planerne påvirker ingen af disse naturtyper og det vurderes derfor at områdets økologiske funktionalitet for arten ikke påvirkes af planerne. Dette forudsætter dog, at der ikke sker en hydrologisk påvirkning af vandhullet i forbindelse med byggeriet, hvilket der på nuværende planniveau ikke er lagt op til. Hvis der er i projektfasen, viser sig et behov for grundvandssænkning eller andre aktiviteter der kan påvirke vandhullet, så skal disse aktiviteter vurderes ift. deres potentielle påvirkninger på bilag IV-arterne.

Det vurderes, at vandhullet nær lokalplanområdet ikke er egnet som ynglevandhul for løgfrø. Baggrunden for denne vurdering er, at vandfladen er relativt skyggepåvirket, brinkerne ret stejle samt forekomsten af stor vandsalamander. Arten er eftersøgt i området i 2024 og ikke fundet, ligeledes er den forsvundet fra vandhullerne omkring planområdet. På baggrund af vandhullets u-egnethed, manglende nylige fund, på trods af eftersøgning, samt forekomsten af stor vandsalamander, vurderes arten ikke at forekomme i området.

Natura 2000-områder

Lokalplanens indvirkning på fuglebeskyttelses- og habitatområder vurderes her.

Naturtyper

De anlægsaktiviteter som lokalplanen medfører, har påvirkninger der er af meget lokal karakter, og de vil ikke udbrede sig i den afstand som der er til habitatområde H49 - Sepstrup Sande, Vråds Sande, Velling Skov og Palsgård Skov og fuglebeskyttelsesområde F34 Skovområde syd for Silkeborg. Habitatområdets naturtyper og udpegede levesteder vil dermed ikke påvirkes af lokalplanen.

Arter

Flere af arterne på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området kan potentielt bevæge sig ind i lokalplanområdet samt på de nærliggende arealer. Dette gælder odder, damflagermus og fuglene på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet. Yngle- og rasteområderne for de nævnte arter gennemgås herunder og planernes påvirkning på fuglene vurderes.

- *Odder*

Odderen er udpræget tilknyttet vand med fisk. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især søer og moser med store rørskovsområder. For at odderne kan trives i levedygtige bestande skal der være våde naturområder med et højt naturindhold (Søgaard & Asferg, 2007). Det lille vandløb og den lille sø nær planområdet, vurderes ikke at være egnet levested for odder, da de ikke er forbundet til nogle større vandløb eller naturområder. Dermed vil odder ikke kunne blive påvirket af planerne.

- *Damflagermus*

Damflagermus jager typisk lavt over søer og større vandløb med frie vandflader, og over fjorde og sunde. Damflagermus kan også jage langt ude over havet og inde over land ved rørskove og fugtige enge. Om sommeren har damflagermus ofte yngle- og rastekvarterer i bygninger, men den kan også anvende hulheder i træer. Damflagermusen sidder i vinterdvaleperioden i underjordiske rastesteder. De fire jyske kalkgruber i Daugbjerg, Mønsted, Smidie og Thingbæk huser formentlig stort set hele den samlede overvintrende jyske bestand af damflagermus (Elmeros & Fjederholt, 2024). hverken søen, mosen eller vandløbet nær projektområdet vil blive påvirket af planen, ligesom ingen bygninger skal nedrives. Derfor påvirkes damflagermus ikke af planerne

- *Hvæpsevåge*

I Danmark har hvæpsevågen traditionelt været knyttet til løvskov i den østlige del af landet. Men med nåleplantagernes opvækst har den også bredt sig til den nord- og vestlige del af Jylland. Skønt hvæpsevågen er knyttet til skove, kræver den åbne områder som heder og enge i nærheden til at fouragere i (Dansk Ornitologisk Forening, 2025). Hvæpsevågens potentielle fourageringsområder; heden, overdrevet og mosen, påvirkes ikke af planerne, og der vil ikke være risiko for påvirkning af arten.

- *Stor hornugle*

I Danmark foretrækker arten at yngle på skrænter i grusgrave eller i større skove med begrænset menneskelig aktivitet. Uglerne synes ikke at stille store krav til yngleområdet andet end ro i yngletiden (Dansk Ornitologisk Forening, 2025). Der er ingen potentielle yngle- eller rasteområder for arten i projektområdet, og derfor ingen risiko for påvirkning af arten.

- *Isfugl*

Isfuglen yngler herhjemme ved søer og vandløb omkranset af krat eller skov. Reden placeres i enden af en ca. 1 meter lang tunnel, som udgraves i skrænter i nærheden af dens fiskepladser. Fordi de fleste danske vandløb er reguleret og brinksikret, har isfuglene svært ved at finde egnede, friske, lodrette skrænter, der skyldes erosion af brinkerne (Dansk Ornitologisk Forening, 2025). Der er ingen potentielle yngle- eller rasteområder for arten i projektområdet, og derfor ingen risiko for påvirkning af arten.

- *Hedelærke*

Dens foretrukne ynglebiotop i Danmark er nåleskovslysninger og marker på sandet jord omkranset af skov samt heder og klitheder med hegn af træer eller med spredte træer og buske. Hedelærken kræver træer eller buske for at kunne yngle, hvad der fremgår af det engelske navn *woodlark*. Den foretrækker sandede og lette jorde med spredt vegetation. De tætteste bestande forekommer i Vendsyssel samt i Midtjylland (Dansk Ornitologisk Forening, 2025). Hedelærkens potentielle yngle- og rasteområder; heden, overdrevet og mosen, påvirkes ikke af planerne, og der vil ikke være risiko for påvirkning af arten.

- *Trane*

Tranen yngler i mange slags vådområder som klitheder ved kysterne, hede- og tørvemoser længere inde i landet, rørsumpe, ellesumpe m.v. I Jylland yngler den mest i ret næringsfattige naturtyper. Den søger føden på marker og enge samt i moser (Dansk Ornitologisk Forening, 2025). Ifølge arter.dk, er der kun to observationer af Trane nær planområdet, og markernes beliggenhed op af et eksisterende sommerhusområde, sandsynliggør at traner i meget begrænset omfang vil benytte de to marker. Planområdet vurderes derfor ikke at være et vigtigt fourageringsområde for arten, og arten vil ikke påvirkes af planerne.

- *Natravn*

Artens foretrukne ynglebiotop er hedeområder, denne biotop er dog i tilbagegang. I stedet har arten fundet nye biotoper, specielt fyrreskov på sandet bund. Området skal være relativt åbent, men gerne med større træer, da dette betyder mange nataktive insekter, som udgør natravns føde (Dansk Ornitologisk Forening, 2025). Natravns potentielle yngle- og rasteområde; heden, påvirkes ikke af planerne, og der vil ikke være risiko for påvirkning af arten.

- *Sortspætte*

Sortspætten yngler i både nåleskov, ældre bøgeskov og blandingsskov, men den foretrækker områder med ældre bøgeskov i forbindelse med store nåleskove (Dansk Ornitologisk Forening, 2025). Der er ingen potentielle yngle- eller rasteområder for arten i projektområdet, og derfor ingen risiko for påvirkning af arten.

- *Rødrygget tornskade*

Rødrygget tornskade lever i åbne områder med enkeltstående buske og træer, hvorfra den kan holde udkig efter byttedyr. Derudover findes den også hyppigt i skovlysninger, hvor der findes mange insekter (Dansk Ornitologisk Forening, 2025). Planerne medfører ingen rydning af buske eller træer og de vil ikke have en effekt på mængden af insekter, dermed vil planerne ikke påvirke rødrygget tornskade i eller nær planområdet.

Samlet set kan det konkluderes, at arterne på udpegningsgrundlaget ikke vil blive påvirkede af planerne.

5.1.3 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til projekter, planer eller lignende, som kan have kumulative effekter med denne plan.

5.1.4 Afværgeforanstaltninger og overvågning

Der er ikke behov for afværgeforanstaltninger.

5.2 Vand – Grundvand

I dette afsnit beskrives og vurderes grundvandsforhold og drikkevandsinteresser i forhold til gennemførelse af planerne.

5.2.1 Eksisterende forhold og referencescenarie

Miljøstatus for grundvandet er oplyst og beskrevet ud fra drikkevandsinteresser, vandforsyningsanlæg og grundvandsforekomster. Drikkevandsinteresserne er udpeget af staten, mens kommunerne har givet indvindingstilladelse til vandindvinding fra almene vandforsyningsanlæg, ikke almene vandforsyningsanlæg, enkeltvandforsyninger mv. Miljøstatus for grundvandet foreligger endvidere for grundvandsforekomsterne udpeget i forbindelse med Vandområdeplanerne 2021-2027.

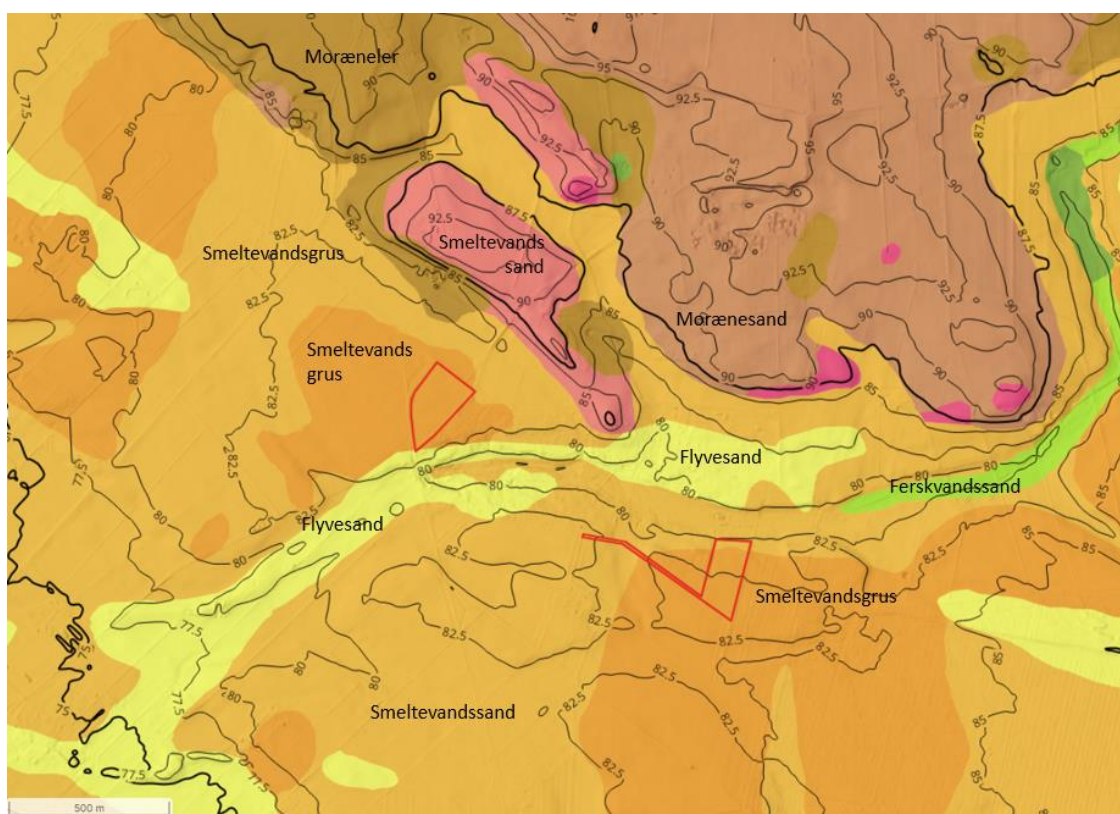
I referencescenariet gennemføres planforslaget ikke og arealerne svarende til Delområde 1 og Delområde 2 vil fortsat anvendes til landbrugsdrift med gødsning mv.

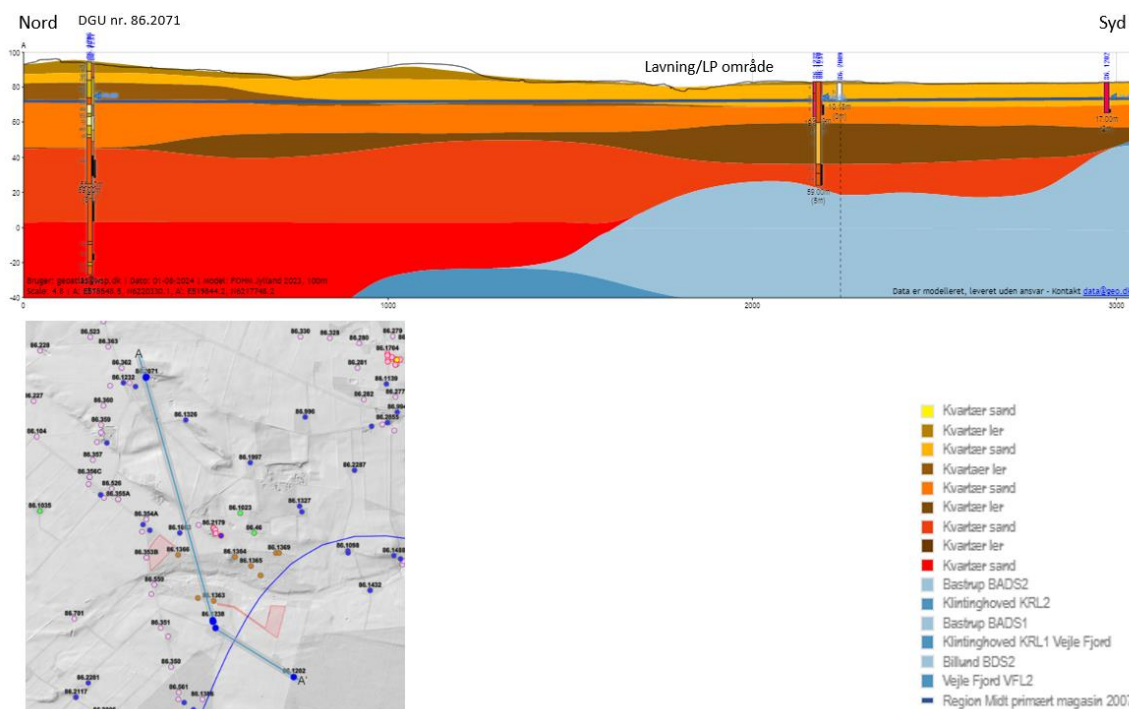
Geologi/hydrogeologi

Planområdet er beliggende på en hedeslette, sydvest for Bording Bakkeø, og få kilometer vest for isens hovedopholdslinje ved sidste istid. Området på hedesletten er kendetegnet ved udbredte sand- og grus aflejringer ved terrænen, som det fremgår af jordartskortet ved GEUS, se Figur 5-2.

Terrænet ved delområderne ligger omkring kote 83 m DVR90 og området gennemskæres af den vest-øst gående lavning med §3 beskyttet natur. Terrænniveauet i lavningen er kote 77 - 78 m DVR90.

I større dybde er de geologiske forhold også præget af sand, her i form af tykke formationer af kvartært smeltevandssand, der udgør magasiner hvorfra der indvindes grundvand. Herunder findes i varierende dybder desuden den såkaldte Bastrup Formation, der er ældre end de kvartære lag, og også udgør et grundvandsmagasin hvorfra der indvindes vand. Den geologiske opbygning ved lokalplanområdet fremgår af Figur 5-3.

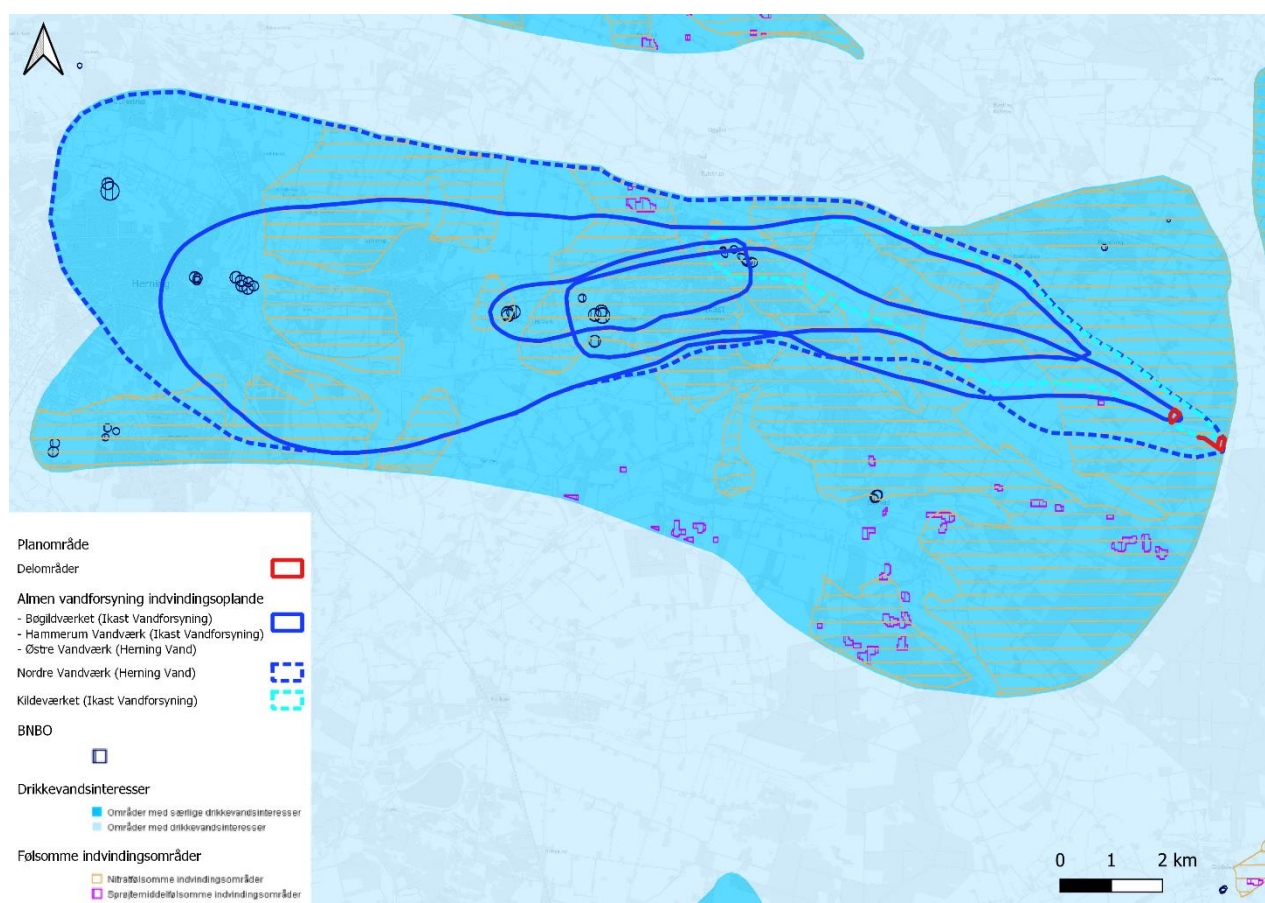
Figur 5-3 Geologisk snit gennem lokalplanområdet (se kort nederst) med borerne projiceret ind. Lagene er fra den fælles offentlige hydrologiske model FOHM. Blå streg på profilet angiver det regionale grundvandstryk. GRUMO-boring DGU nr. 86.2071 ses til venstre på profilet.

Drikkevandsinteresser

I forbindelse med den statslige grundvandskortlægning er der i Danmark udlagt zoner med drikkevandsinteresser, hvoraf nogle er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD). I disse områder er der foretaget en kortlægning af grundvandets sårbarhed overfor påvirkning fra terræn – herunder er der udpeget følsomme indvindingsområder overfor hhv. nitrat (NFI) og sprøjtemidler (SFI), samt særlige indsatsområder (IO) for grundvandet i forhold til nitrat.

Drikkevandets sårbarhed er på samme måde særskilt vurderet indenfor indvindingsoplande til almene vandforsyninger - både oplande beliggende indenfor og udenfor OSD. Et indvindingsopland udgør det areal, hvor der nede i grundvandsmagasinerne strømmer grundvand hen til vandværkets indvindingsboringer.

Figur 5-4 giver et overblik over drikkevandsinteresser i relation til planområdet. Som det fremgår, er lokalplanområdet beliggende længst mod øst i OSD, og er samtidigt sammenfaldende med NFI, der omkring planområdet tillige er udpeget som indsatsområde overfor nitrat.

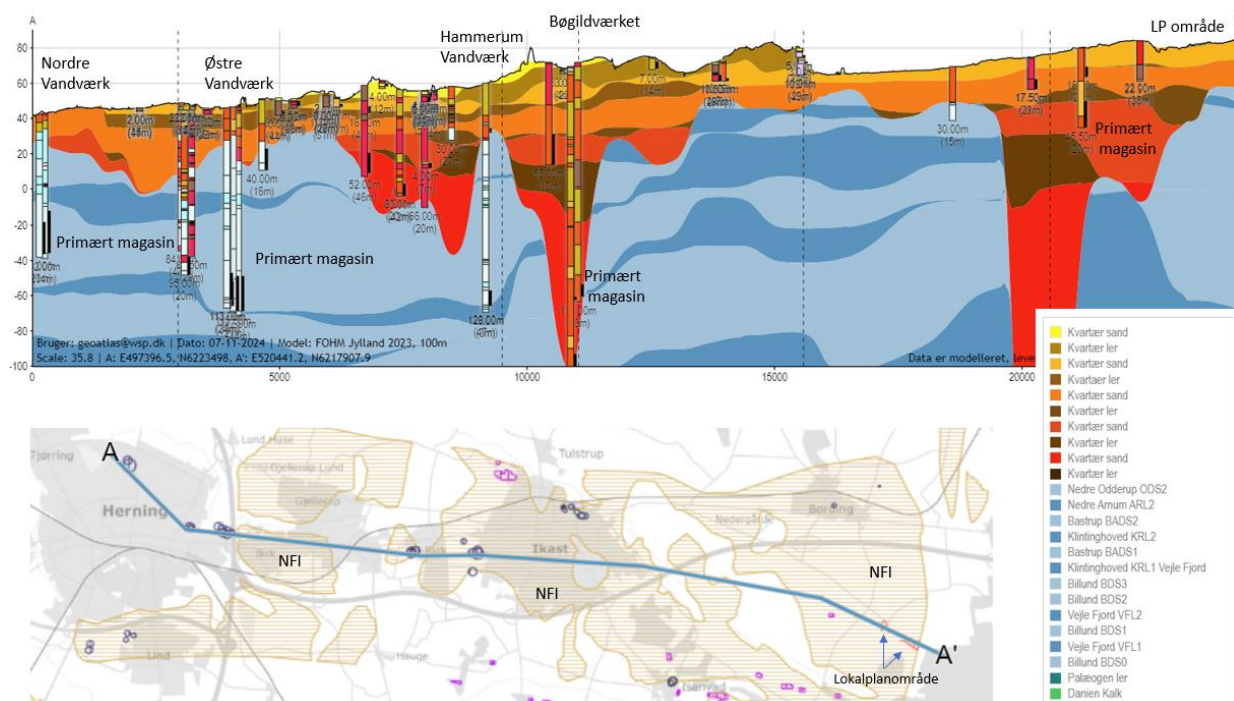

Figur 5-4 Drikkevandsinteresser i forhold til lokalplanområdet.

På Figur 5-4 er desuden indtegnet indvindingsoplande med berøring til planområdet. De eksisterende optegninger af indvindingsoplande på figuren er ikke i alle tilfælde retvisende. Herunder har Ikast-Brande Kommune oplyst, at indvindingen ved Kildeværket (lys blå stiplet) er ophørt. Således bortfalder oplandet til denne kildeplads. Det ses at to af de største indvindinger sker ved Herning Vands kildepladser (Østre og Nordre Vandværk) som har oplande, der strækker sig langt østover i retning mod planområdet. Ikast-Brande Kommune har også oplyst, at oplandet til indvindingen ved Nordre Vandværk fremtidigt ikke længere vil være retvisende, da indvindingen her delvist vil blive flyttet ca. 1 km i nordlig retning. Der er ikke beregnet nye indvindingsoplande for den nye indvindingsstruktur ved Herning, og det viste opland til Nordre Vandværk er derfor afbildet med stiplet (mørk blå afgrænsning). Med den nuværende viden er det således kun oplandet til Bøggildværket, der berører planområdet. Som det fremgår af Figur 5-3, er det kun den yderste spids af dette opland, der løber ind i Delområde 1.

Grundvandsmagasinerne sårbarhed er i den statslige grundvandskortlægning vurderet i forhold til nitrat, herunder er det den del af lerdækkerne, der er i stand til at reducere nitrat der er kortlagt, og på det grundlag er NFI afgrænset. Sårbarhedsvurderingen er foretaget i forhold til de primære grundvandsmagasiner, der i den sammenhæng er defineret som det højst beliggende primære grundvandsmagasin, hvorfra der indvindes eller i fremtiden kan indvindes grundvand til drikkevand. I områderne med vandværksindvinding og det aktuelle planområde er der ikke tale om det samme primære grundvandsmagasin i forhold til vurderingen af grundvandets sårbarhed. Herunder indvinder de almene vandværker også fra ældre sandlag (Bastup Formationen) som illustreret på Figur 5-5, mens det primære magasin i andre områder, bl.a. omkring planområdet, er defineret som højereliggende kvartære magasiner.

På Figur 5-4 er det nærmeste aktive vandværk Bøggildværket, der indvinder i stor dybde mere end 100 m u.t. og fra både Bastrup Formationen og dybtliggende forekomster af kvartært sand. Det skal tilføjes, at Bording Vandværk har to kildepladser beliggende 3,5 – 3,7 km nord/nordvest for planområderne og dermed udgør den nærmeste almene vandforsyning. Imidlertid strækker indvindingsoplandene til disse to kildepladser sig i sydøstlig retning, og når ikke ind i planområderne. Sammenfattende er den aktuelle miljøvurdering i forhold til påvirkning af vandværkernes indvinding derfor begrænset til Bøggildværket, hvis indvindingsopland har faktisk berøring med planområdets Delområde 1.

Figur 5-5 Geologisk snit trukket fra vest mod øst med borerne projiceret ind, herunder indvindingsboringer til almene vandforsyninger. Lokalplanområdet ligger længst mod øst. Primære magasiner jf. den statslige grundvandskortlægning er angivet. Lagene er fra den fælles offentlige hydrologiske model FOHM.

Øvrig vandindvinding

I nærområdet til planområdet ligger der jf. Jupiterdatabasen⁷ en række anlæg med vandindvinding, der fordeler sig på markvandingsboringer, havevandingsboringer og husholdningsboringer, se Tabel 5.2 samt Figur 5-6. Disse borer indvinder i vid udstrækning fra de øvre kvartære sandlag.

Miljøvurderingen, herunder den planlagte etablering af nedsivningsanlæg, fokuserer på borer med krav til drikkevandskvalitet, herunder husholdningsboringer, som er fremhævet i Tabel 5.2.

Figur 5-6 giver et overblik over beliggenhed af anlæg og borer. Der bemærkes følgende til de anførte anlæg:

Anlæg ID 156682 (Guldforhovedvej 44A) med tilknyttet boring med DGU nr. 86.1998 ligger umiddelbart vest for Delområde 1. Det er imidlertid oplyst, at ejendommen er koblet på offentlig vandforsyning, hvorfor der ikke indvindes drikkevand på adressen.

⁷⁷ <https://www.geus.dk/produkter-ydelser-og-faciliteter/data-og-kort/national-boringsdatabase-jupiter/>

Boringer tilknyttet anlæg ID 98648 (Kolpensig 3) sydøst for Delområde 2 er oplyst sløjfet og anlægget er ikke længere relevant ift. drikkevand.

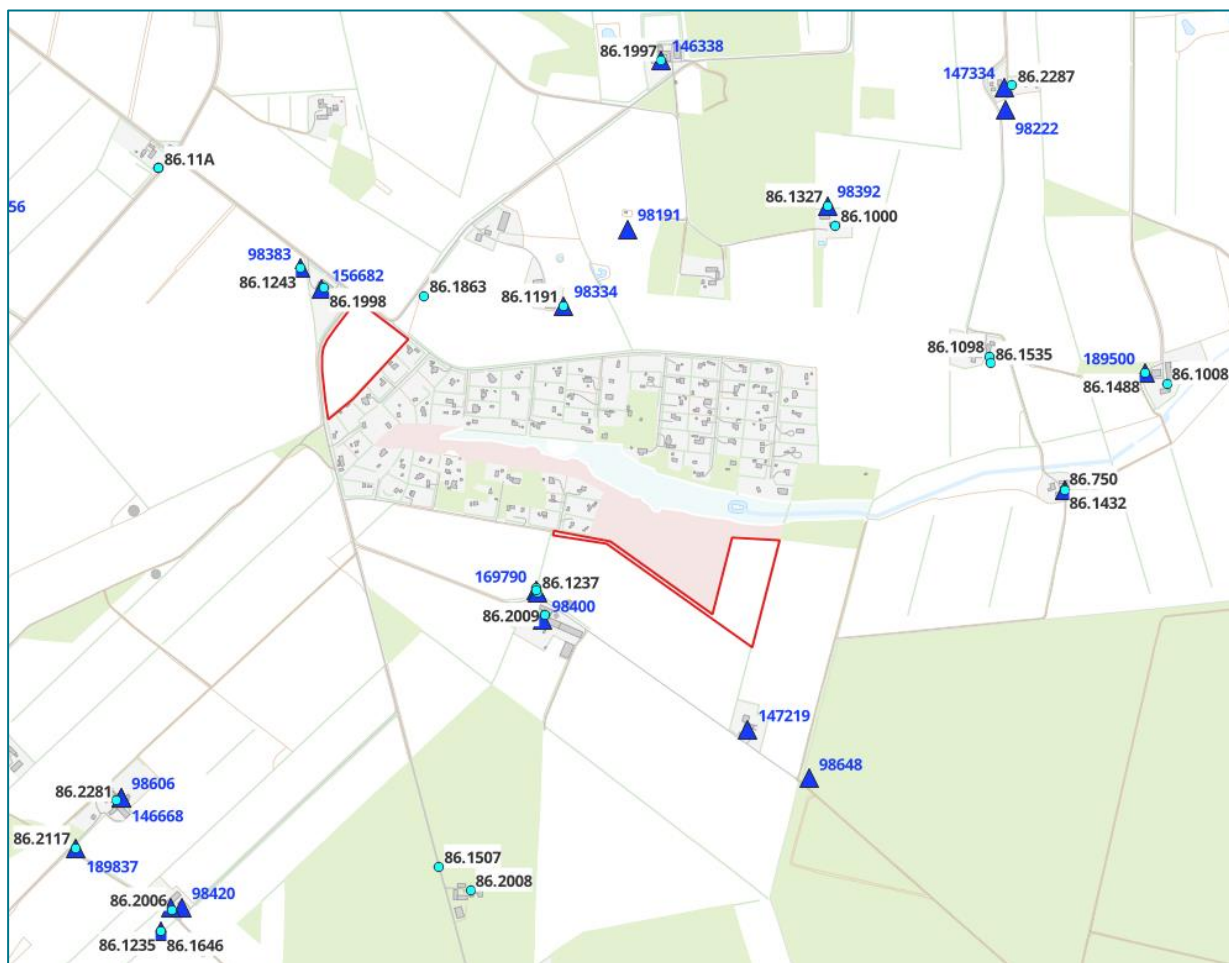
Der er tilsyneladende ikke tilknyttet boring(er) til anlæg ID 147219, der ligger ca. 200 m sydøst for Delområde 2 (Husholdning, Kolpensig 1), men der foreligger drikkevandsanalyser fra 2016. Der er her konstateret indhold af Coliforme bakterier, der dog tidligere er fundet i højere koncentrationer. Det er oplyst af Ikast-Brande Kommune at ejendommen får vand fra egen boring/brønd, men at placeringen af denne er ukendt.

Ejendommen Kolpensig 2/2A (130 – 140 m syd for Delområde 2) har flere indvindingsanlæg/markvandingsboringer tilknyttet. Det er oplyst at ejendommen er tilsluttet vandværk, hvorfor den tilknyttede brønd/boring med DGU nr. 86.2009, der ligger på gårdspladsen ikke forventes anvendt til husholdning.

Anlægget med ID 98191, som ses på Figur 5-6, er beliggende ca. 300 m nord for det eksisterende sommerhusområde og er tilknyttet monitoringsboring DGU nr. 86.1023. Denne boring er filtersat i sandlag 28-30 m u.t. Der foreligger pesticidanalyse fra år 2000 i boringen, men ellers ikke oplysninger om grundvandskvaliteten.

*Tabel 5.2. Nærliggende vandforsyningsanlæg registreret som enkeltindvindere med tilknyttede boringer jf. Jupiterdatabasen ved GEUS. Anlæg, der som udgangspunkt har krav til drikkevandskvalitet er fremhævet med fed skrift. *) Oplyst komplet på vandværk.*

AnlægsID	Virksomhedstype	Adresse	Boring DGU nr.	Lokalitet
156682 *	Andet enkeltanlæg	Guldforhovedvej 44A, 7441 Bording	86.1998	80 m nordvest for grænse til Delområde 1
98383	Markvanding	Guldforhovedvej 44A, 7441 Bording	86.1243	Ca. 150 m nordvest for grænse til Delområde 1
98606	Markvanding	Jægersprisvej 2, 7441 Bording	86.1863	Boring ca. 100 m nordøst for grænse til Delområde 1
189831	Markvanding	Kolpensig 2, 7441 Bording	86.1237	Ca. 140 m syd for Delområde 2 (vej)
98400	Markvanding	Kolpensig 2, 7441 Bording	86.1238	Ca. 130 m syd for Delområde 2 (vej)
169790	Markvanding	Kolpensig 2B, 7441 Bording	86.1670	Ca. 135 m syd for Delområde 2 (vej)
147219	Husholdning 1-2 husstande	Kolpensig 1 7441 Bording	-	Ca. 200 m syd for sydlig grænse af Delområde 2
98648	Andet enkeltanlæg	Kolpensig 3, 7441 Bording	-	Ca. 350 m sydøst for sydlig grænse til Delområde 2
98334	Markvanding	Guldforhovedvej 46, 7441 Bording	86.1191	Ca. 390 m øst for grænse til Delområde 1
146669	Husholdning 1-2 husstande	Jægersprisvej 4, 7441 Bording	86.2006	Ca. 1200 m sydvest for planområdet
146338	Husholdning 1-2 husstande	Guldforhovedvej 49 7441 Bording	86.1997	Ca. 1100 m nord for området
146668	Husholdning 1-2 husstande	Jægersprisvej 2 7441 Bording	86.2281	Ca. 1000 m sydvest for planområdet
147334	Andet enkeltanlæg	Mamrelund 1 7441 Bording	86.2287	Ca. 1200 m nordøst for Delområde 2

Figur 5-6. Registrerede enkeltindvindere (blå trekant) og vandboringer (lys blå prik) jf. Jupiterdatabasen.

Grundvandets strømning

Der foreligger oplysninger om grundvandets trykniveau i det primære grundvandsmagasin jf. Figur 5-7. Det seneste regionale potentialekort er fra 2007, hvorfor der kan være nyere pejledata end lagt til grund for det viste på Figur 5-7.

Pejlinger i enkeltboringer gennem tiden viser vandspejlskoter som plottet på Figur 5-8. Pejlingerne er ikke synkrone og afspejler pejlet vandstand tilbage fra 1960'erne med seneste pejling i 2018 (DGU nr. 86.1670/Kolpensig 2, 7441 Bording). Vandstanden i denne boring er her målt 7,9 m u.t. (kote 74,99 m DVR90) i februar 2018. Det vurderes ud fra de foreliggende oplysninger at grundvandsspejlet gennemgående ligger omkring kote 73 - 74 m DVR90 i området, hvilket også kan ses i overensstemmelse med det regionale grundvandspotentiale i Figur 5-7. Med dette udgangspunkt forventes grundvandsspejlet i Delområde 1 at skulle findes ca. 10 m u.t. og i delområde 2, 8 – 9 m u.t. I lavningen mellem de to delområder når terrænkoten ned i kote 77,3 m DVR90 og således tættere på grundvandsspejlet. Der er ikke boringer i lavningen med information om grundvandsstanden, der kan afdække hvorvidt grundvandet har hydraulisk kontakt med den våde natur her.

Figur 5-7 . Grundvandspotentiale fra GeoAtlas Live baseret på "Primære magasin Region Midtjylland, 2007" til højre. Pil angiver strømningsretning. Prikker med lys blå og rødt kryds angiver pejle-/støttepunkt lagt til grund for potentialekortet.

Strømningsretningen for grundvandet er ikke helt entydig ud fra de foreliggende pejlinger vist i Figur 5-8, men vurderes på det foreliggende grundlag at have en vest/nordvestlig retning.

Figur 5-8 Pejlinger i boringer i nærområdet til lokalplanområdet (rød afgrænsning) omsat til vandspejlskoter.

Grundvandsforekomster

Planområdet berører de grundvandsforekomster, der fremgår af Tabel 5.3 og Tabel 5.4. Der er ikke terrænnære forekomster, der strækker sig ind i området. De regionale forekomster har god kvantitativ, men ringe kemisk tilstand. Årsagen til ringe kemisk tilstand af forekomsten dkmj_4_ks er pesticidpåvirkning af drikkevand. Derudover er der ukendt tilstand for chrom og kviksølv.

Forekomsten dkmj_1104_ks har ligeledes pesticidindhold i drikkevand som årsag til ringe kemisk tilstand. For denne forekomst er tilstanden for kviksølv desuden ukendt.

Tabel 5.3 Regionale grundvandsforekomster jf. Vandområdeplanerne 2021-2027.

Navn forekomst	Modellag DK-model	Areal km ²	Indvinding til Drikkevand	Målsætning kemisk	Målsætning kvantitativ	Tilstand kemisk	Tilstand kvantitativ
dkmj_4_ks	ks5 – ks6	576,05	Ja	God	God	Ringe	God
dkmj_1104_ks	ks4	1266,16	Ja	God	God	Ringe	God

Den dybe grundvandsforekomst dkmj_1031_ps ligger under tilstødende arealer til planområdet, men har kun direkte overlap til delområde 2. Oplysninger om denne forekomst fremgår af Tabel 5.4.

Tabel 5.4 Dybe grundvandsforekomster jf. Vandområdeplanerne 2021-2027.

Navn forekomst	Modellag DK-model	Areal km ²	Indvinding til Drikkevand	Målsætning kemisk	Målsætning kvantitativ	Tilstand kemisk	Tilstand kvantitativ
dkmj_1031_ps	ps6	927,6	Ja	God	God	God	God

Grundvandskemi

Oplysninger om grundvandskemien, herunder eksisterende nitratbelastning, i de terrænnære magasiner i området er sparsom. Ca. 2 km nord for planområdet ligger GRUMO boring DGU nr. 86.2071 som er filtersat i tre niveauer med følgende nitratkoncentrationer, hhv. 108-112 m u.t. (< 0,1 mg/l), 78- 90 m u.t. (25 mg/l) og 31 – 34 m u.t. (37 mg/l). Det nuværende nitratniveau i det øverste filter har ligget nogenlunde stabilt gennem en årrække. Bedømt ud fra denne boring må der forventes også at være et betydeligt nitratindhold i de terrænnære magasiner i planområdet.

Spildevandsforhold

Området ligger i landzone og er ikke kloakeret. I det eksisterende sommerhusområde håndteres spildevand primært gennem sivebrønde. Det forventes, at eksisterende anlæg skal udskiftes inden for de kommende år. Nye anlæg skal leve op til de nuværende standarder, herunder vil der ikke gives tilladelse til f.eks. nye sivebrønde.

5.2.2 Vurdering af miljøpåvirkninger

Ved gennemførelse af planforslagene ændres arealanvendelsen fra landbrugsdrift til sommerhusgrunde. Planforslagene medfører i hovedforslaget, at hhv. 30.200 m² (delområde 1) og 28.000 m² (delområde 2) udtages af landbrugsdrift.

Alternativer til hovedforslaget er:

- Scenarie 1: Kun Delområde 1 udstykkes og Delområde 2 anvendes fortsat til landbrugsdrift
- Scenarie 2: Kun Delområde 2 udstykkes og Delområde 1 anvendes fortsat til landbrugsdrift

Lokalplanområdet, herunder delområde 1 og delområde 2 planlægges ikke kloakeret, men udstykkes i hovedforslaget og alternativer med henblik på nedsivningsanlæg på hver grund. Områderne anvendes både i dag og ved gennemførelse af planen kun til sommerhuse, og der vil ikke være samme produktion af spildevand, som der ses ved helårsbeboelse.

Der er ikke kendskab til de nuværende siveanlægs påvirkning af grundvandmagasinerne. I takt med renoveringer af eksisterende anlæg må det dog forventes, at eventuel påvirkning med næringsstoffer, herunder fosfor og nitrat fra det nuværende sommerhusområde vil blive reduceret. Hertil kommer, at der ved gennemførelse af planen (uanset hovedforslag eller alternativer) udtages arealer fra traditionel landbrugsdrift med forventet reduktion af udvasket nitrat til grundvandet.

Nedsivningsanlæg der planlægges etableret i forbindelse med de nye sommerhusområder, etableres iht. nye standarder. Forekomsterne af terrænnært sand/grus (se Figur 5-2) har en god hydraulisk ledningsevne og er som udgangspunkt gunstige i forhold til nedsivningspotentialet. Funktionen af nedsivningsanlæg afhænger dog i lige så høj grad af dybden til grundvandsspejlet, herunder skal der være en umættet zone under anlæggene, også på den tid af året hvor grundvandsstanden er højest (typisk februar-marts måned). Der foreligger som beskrevet ovenfor ikke nyere pejledata eller tidsserier i, eller umiddelbart omkring, planområdet, men bedømt ud fra det foreliggende, er den umættede zone op mod 8-10 m tyk i

planforslagets delområder. Der vurderes med dette udgangspunkt at kunne etableres nedsivningsanlæg uden hydrauliske problemer.

Ved nedsivningsanlæg findes direkte lovbestemte afstandskrav, herunder en minimumsafstand på 300 m fra indvindingsanlæg, hvortil der stilles krav om drikkevandskvalitet⁸. Dette gælder således også indvindingsanlæg til husstandsbrug jf. Tabel 5.2. Derimod kræver markvandingsanlæg som udgangspunkt ikke vand af drikkevandskvalitet. Afstanden til vandindvindingsanlæg hvortil der ikke stilles krav om drikkevandskvalitet, skal efter bekendtgørelsen være mindst 150 m.

Afstanden til indvindingsanlæg kan dog iflg. bekendtgørelsens §28, stk 3 nedsættes til 75 m såfremt:

- 1) Der er tale om vandindvindingsanlæg som har til formål at forsyne mindre end 10 ejendomme.
- 2) De hydrogeologiske forhold sandsynliggør, at nedsivningen vil kunne ske uden risiko for forurening af indvindingsanlæg.

Som det fremgår af Tabel 5.2 overholder de nærmeste vandforsyningsanlæg ikke afstandskravene på 300 m (AnlægsID 156682 Guldforhovedvej 44A og anlægsID 147219 Kolpensig 1), men i begge tilfælde et afstandskrav på 75 m. I forbindelse med miljøvurderingen vil primært en vurdering af hydrogeologiske forhold imidlertid være afgørende fremfor afstande - herunder at det kan sandsynliggøres, at grundvandsstrømmen ikke fører fra de planlagte nedsivningsanlæg mod vandindvindingsanlæggene.

Grundvandsstrømningen i de øvre sandlag kan som nævnt ovenfor ikke afgøres med sikkerhed på det foreliggende grundlag, men det vurderes som udgangspunkt mere sandsynligt at nedsivende spildevand ved delområde 2 vil løbe i nordvestlig retning mod lavningen end mod anlægget ved Kolpensig 1 (AnlægsID 147219).

Grundvandsstrømningen vurderes at have retning fra delområde 1 mod ejendommen ved Guldforhoved 44A (AnlægsID 156682/98383). Brønden tilknyttet husholdningsanlægget (DGU nr. 86.1998) er en 11 m dyb brønd. Det er oplyst, at ejendommen i dag er forsynet af drikkevand fra vandværk. Det andet anlæg ved ejendommen, er et markvandingsanlæg. Selvom anlæggene ligger tæt på det planlagte delområde 1 og i grundvandets strømningsretning vurderes planerne derfor ikke at have betydning for drikkevandskvaliteten ved ejendommen.

Markvandingsboringen med DGU nr. 86.1863 ligger mindre end 150 m fra delområde 1, men ikke i den forventede strømningsretning. Grundet afstanden til forventede nedsivningsanlæg skal der dog forventes dispensation i forhold til gennemførelse af planforslagene. Dette gælder også markvandingsboringerne med DGU nr. 86.1237, DGU nr. 86.1238 og DGU nr. 86.1670 ved ejendommen Kolpensig 2 (AnlægsID 169790/AnlægsID 189831).

Indvinderen med AnlægsID 147219 (husholdning) ligger mindre end 300 m fra delområde 2, se Figur 5-6 og Tabel 5.2. Det vurderes ikke sandsynligt at grundvandet strømmer fra planområdet mod denne indvinder, men der må alene som følge af afstanden til forventede nedsivningsanlæg, forventes at skulle gives dispensation i forhold til gennemførelse/realisering af planforslagene.

Endelig har Miljøstyrelsen⁸ et vejledende afstandskrav på 50 m imellem enkelte nedsivningsanlæg, hvilket skal sikre at der ikke sker en uforholdsmæssig stor punktnedsivning. Ved større anlæg (30-50 PE) er der dog mulighed for at opdimensionere anlæg ved at ligge flere sivestrenge af

⁸ Vejledning til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

standardlængde (16 m) med to m afstand.

Sammenfatning/konklusion

Med udgangspunkt i den nuværende og planlagte indvindingsstruktur vurderes gennemførelse af planforslagene ikke at ville påvirke drikkevandsressourcen i forhold til for almen vandforsyning.

Enkelte markvandings- og husholdningsboringer overholder ikke gældende afstandskrav til nedsivningsanlæg i forbindelse med en realisering af planforslagene. Bedømt ud fra grundvandets strømning, vil der ikke være en reel risiko for påvirkning af aktive enkeltindvindere, der har krav til drikkevandskvalitet, hvorfor der i de tilfælde kan dispenseres fra afstandskravene.

Der er ikke terrænnære grundvandsforekomster under planområdet, der som de mest sandsynlige vil kunne blive berørt af nedsivning fra spildevandsanlæg. De regionale grundvandsforekomster, der findes under planområdet, har ringe kemisk tilstand som følge af pesticidpåvirkning af drikkevand, mens der er ukendt tilstand for chrom og kviksølv. Ingen af disse stoffer sættes i forbindelse med nedsivning af primært næringsstoffer fra de kommende sommerhusarealer - og planforslagene vurderes derfor ikke at ville forværre forekomsternes kemiske tilstand eller forhindre målopfyldelse for disse.

Samtlige grundvandsforekomster med udbredelse under planområdet har god kvantitativ tilstand. Infiltrationen til grundvandet reduceres ikke ved etablering af nedsivningsanlæg og den kvantitative tilstand af forekomsterne påvirkes ikke negativt, ligesom gennemførelse af planerne ikke vil forhindre målopfyldelse om god kvantitativ tilstand.

Gennemførelse af hovedforslaget udtages i alt ca. 60.000 m² landbrugsjord af konventionel drift, hvilket alene vurderes at reducere den potentielle belastning af grundvandet med næringsstoffer. Dette vil endvidere styrke muligheden for målopfyldelse da belastningen med pesticider alt andet lige må forventes at blive mindre.

5.2.3 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til de nuværende siveanlægs påvirkning af grundvandmagasinerne, men i det omfang anlæggene fremtidigt renoveres, må det forventes at eventuel påvirkning med næringsstoffer og herunder nitrat fra det eksisterende sommerhusområde vil blive reduceret. Sammen med kvalitetskravene til nye nedsivningsanlæg i forbindelse med en realisering af planforslaget vurderes der ikke at være kumulative effekter på grundvand og drikkevand.

5.2.4 Afværgeforanstaltninger og overvågning

I forbindelse med grundvands- og drikkevandsinteresserne vurderes der ikke at være behov for afværgeforanstaltninger eller særlige overvågningsprogrammer som følge af vedtagelse af lokalplanforslaget.

5.3 Landskab - visuelle forhold herunder indblik til planområdet

I dette afsnit beskrives først de eksisterende forhold vedr. de valgte miljøparametre, herunder en beskrivelse af referencescenariet. Dernæst vurderes påvirkningerne ved en gennemførelse af lokalplanens muligheder – igen vedr. de valgte miljøparametre (se afsnit 4.2.3). Til slut ses på de kumulative effekter.

Metode og datagrundlag

Landskabsbeskrivelsen og vurderingen af mulige påvirkninger af landskabet tager udgangspunkt i "Landskabskaraktermetoden", udviklet af Miljøministeriet, og omfatter en beskrivelse af landskabets karakter med afsæt i det naturgeografiske grundlag, de kulturhistoriske strukturer, skala, tilstand og sårbarhed. I vurderingen gøres brug af metodens begreber. Landskabskaraktermetoden anvendes i en tilpasset form inden for det berørte og nærmeste landskab.

Landskabet i og omkring planområdet beskrives på baggrund af en kortanalyse med brug af tilgængelige kortdata fra offentlige databaser såsom plandata.dk (Plan- og Landdistriktsstyrelsen, 2025) og Arealinformation (Danmarks Miljøportal, 2024), samt fotografier fra området (kilde: Ikast-Brandes miljøscreening). Yderligere inddrages oplysninger fra gældende kommuneplan (Ikast-Brandes Kommune, 2025) og kommunens egen landskabsanalyse fra 2011 (se bilag 3) samt Per Smeds landskabskort til beskrivelse af det naturgeografiske grundlag og landskabets karakter.

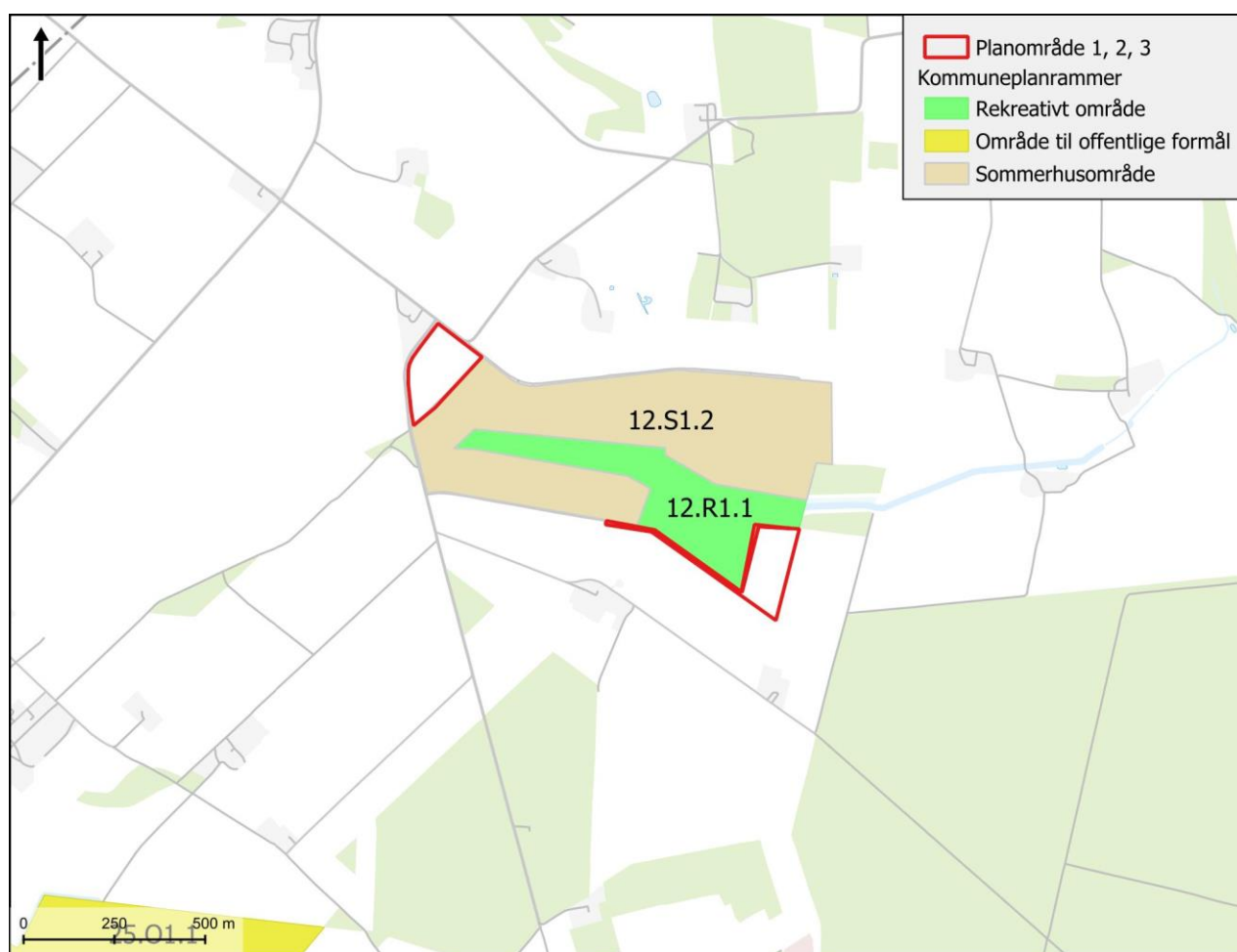
På baggrund af beskrivelsen foretages en vurdering af den forventede påvirkning af landskabet som følge af projektet, samt hvorvidt landskabskarakteren ændres væsentligt som følge heraf. Det er navnlig vurderet, hvilken påvirkning en gennemførelse af planens muligheder kan have på landskabsoplevelsen og de landskabelige værdier samt de kommunale landskabelige udpegninger, herunder større sammenhængende landskaber og bevaringsværdige landskaber.

5.3.1 Eksisterende forhold og referencescenarie

Miljøstatus

Området er ikke omfattet af rammen for sommerhusbebyggelse i gældende kommuneplan, hvorfor der samtidig er foreslået et tillæg til kommuneplanen, da lokalplanforslaget ikke vurderes at kunne rummes i den for området gældende ramme, der omhandler landbrugsdrift. Lokalplanforslag 445 –

Sommerhusområde, Jægersprisvej, Bording (se også afsnit 3) er et område beliggende i åbent land i mellemskala landbrugsarealer nær et større samlet plantageområde og i tilknytning til et eksisterende sommerhusområde. Planområdet er ikke placeret inden for arealer udpeget som større sammenhængende eller bevaringsværdige landskaber, dog er en lille del af området omfattet af skovbyggelinje, hvorfra der søges om dispensation i forbindelse med lokalplanforslagets gennemførelse. Alternativt ophæves skovbyggelinjen ved lokalplanens vedtagelse. Ligeledes skal der søges om ophævelse af landbrugspligten for planområdet.

Figur 5-9 Kort visende gældende kommuneplanrammer samt afgrænsning af planområder.

Figur 5-10 Kortudsnit med eksisterende lokalplanområde samt afgrænsning af planområde.

I kommunens landskabsanalyse er der i stedet for en opdeling i og beskrivelse af delområder valgt nogle karakteristiske lokaliteter ud, som så er beskrevet mere indgående, men samtidig som værende repræsentative for landskabstypen. Planområdet ligger lige nord for lokaliteten *Storådal*, men omfattes karaktermæssigt af typen *Agerlandskaber*. Om agerlandskaber i kommunen generelt står der: *"Agerlandskabet, der er opstået og vedligeholdt af landbruget, er den mest udbredte landskabstype i Ikast-Brande Kommune, og den binder alle de øvrige landskabstræk sammen"*.

Naturgeografi

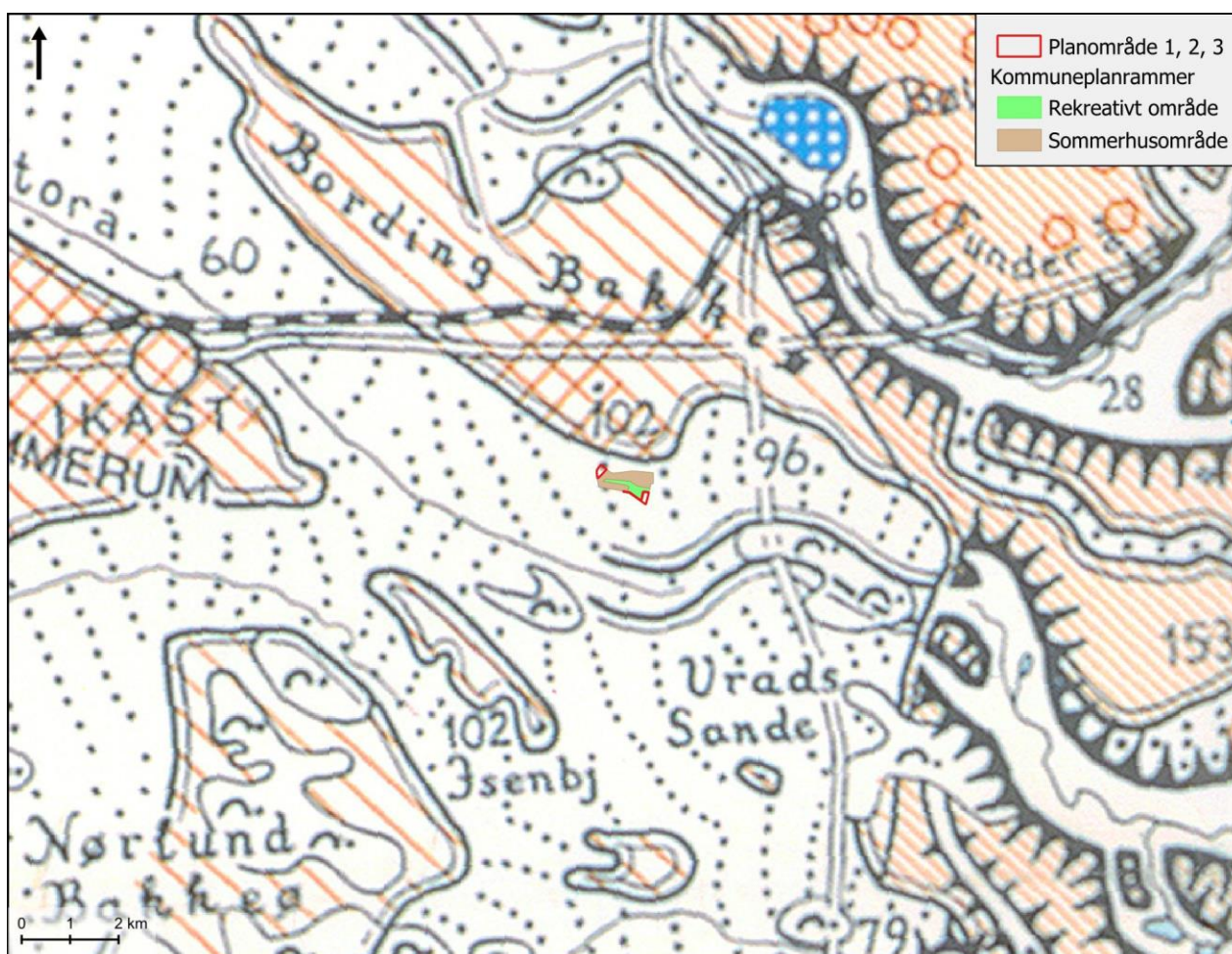
Overordnet er landskabet, som planområdet indgår i, geologisk set hedeslette med bakkeøer fra næstsidste istid (se Figur 5-11). Det eksisterende sommerhusområde ligger delvist på en sydøstlige spids af "Bording Bakkeø".

I kommunens landskabsanalyse fra 2011 står der om hedesletterne/smeltevandssletterne: *"Smeltevandssletterne med deres intensivt opdyrkede agerlandbrug er kommunens mest udbredte landskabstype"* samt: *"Smeltevandssletterne er opstået, da isen begyndte at smelte, og vandet strømmede væk ud over det flade landskab mod vest. Smeltevandet strømmede fra de store smeltevandsspor ved Moselund, **Christianshede** og Hampen. Smeltevandet skabte gletsjerfloderne, der aflejrede vældige masser af sand og grus, som i dag er kendetegnende for store dele af kommunens jordbund"*. Om bakkeøerne står der: *"Bakkeøerne løfter sig i landskabet som øer på smeltevandssletten, og*

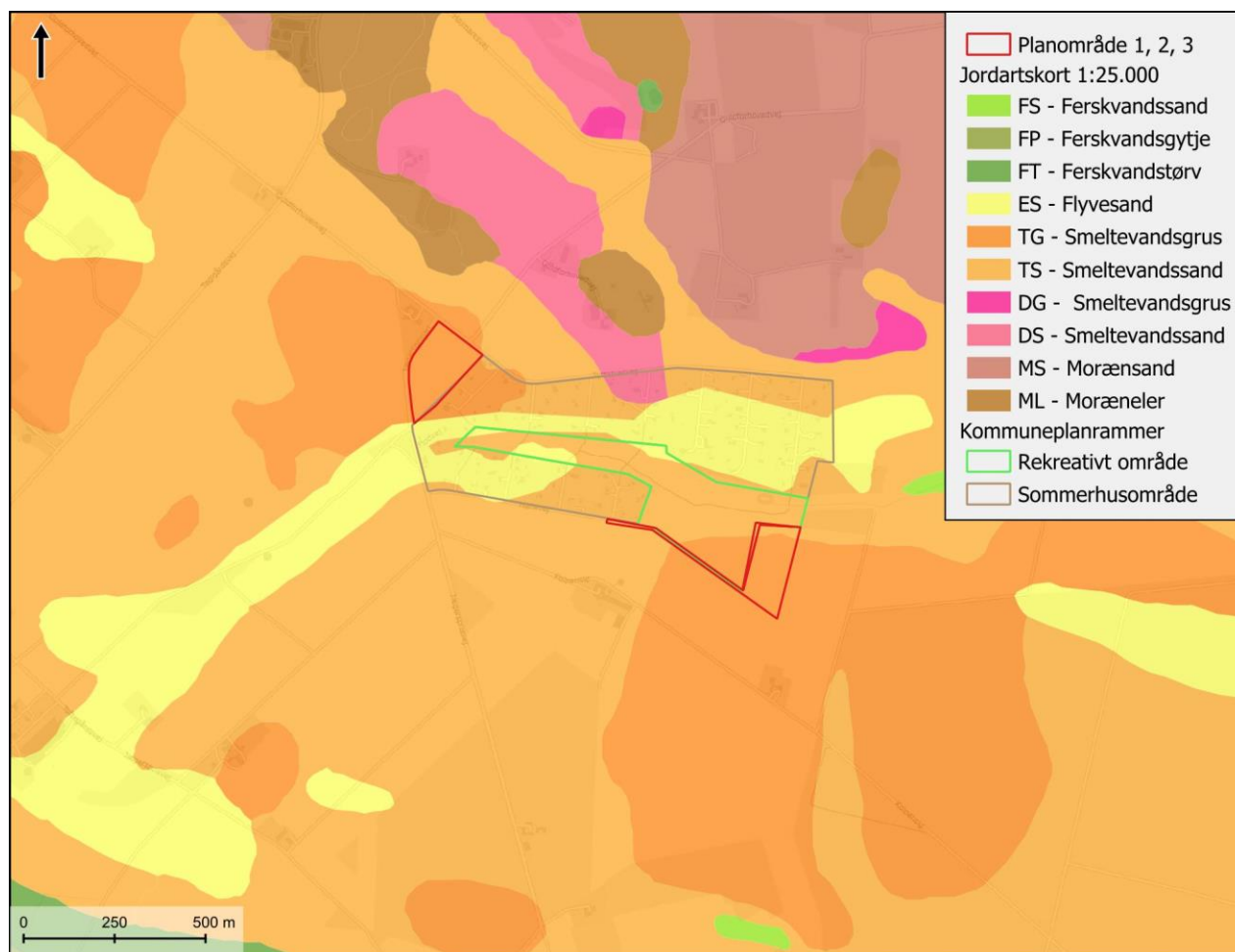
står i stærk kontrast til det relativt flade smeltevandsslette landskab" samt: "På smeltevandssletterne findes Bakkeøerne, der stammer fra den næstsidste istid - Saale-istiden - og er Danmarks ældste landskab. Gletsjerfloderne fra Weichsel-istiden fandt vej gennem lavningerne i Saale-istidens landskaber. Resultatet er, at Saale-landskabets bakker nu ligger tilbage og ligner øer i et "hav".

Lokalt i området er det lille vandløb, der kaldes "floden" tilknyttet en ekstramarginal smeltevandsslette, der bliver til en del af Storåen. Hele planområdet er ret fladt, men hævet lidt over det tidligere vådområde, som vandløb og mose er en del af.

Jordarterne i området er fortrinsvis sammensat af smeltevandssand og -grus samt morænesand (Figur 5-11). I lokalplanområdet findes et af de få bevarede hedearealer. I kommunens landskabsanalyse står der om hedearealerne: "Heden der tilbage i tiden har dækket store dele af kommunens landskaber, har igennem mange år været under pres. Dette ses enten ved, at den er blevet taget under plov til fordel for landbruget, eller som nu hvor de tilbageværende store heder, er i fare for at gro til. Det skyldes blandt andet tilførsel af næringsstoffer gennem luften, som bevirker, at vækstgrundlaget forandres, så mere næringskrævende arter som græs fortrænger den nøjsomme og karakteristiske lyng, eller at heden ligefrem springer i krat og skov".

Figur 5-11 Per Smeds geomorfologiske kort med indtegnede planområde.

Figur 5-12 Jordartskort med planområdet indtegnet.

Figur 5-13 Kig mod nordvest fra Guldforhoved. Det overordnet set flade landskab

Figur 5-14 Det eksisterende sommerhusområde og §3 arealet "Floden" set fra lokalplansforslagets Delområde 2

Kulturgeografi

I kommunens landskabsanalyse beskrives kommunens kulturlandskab samlet set således: *"Kulturarvens fysiske spor, strukturer og helheder i Ikast-Brande kommune er for de flestes vedkommende sat i nyere tid, idet egnen indtil midten af 1800-tallet var en øde hedeegn med få og små landsbyer, enkelte spredte bebyggelser og store øde og uopdyrkede områder".*

Specifikt for planområdet kan man af de historiske kort se, at frem til slutningen af 1800-tallet var området hedeområde med eng omkring "Floden", hvor heden må ses som resultat af tidligere tiders rydning af skov for at dyrke arealet eller bruge veddet. De få spredte gårde lå på de højereliggende arealer, som f.eks. strækningen mellem Guldforhoved og Flodhøj. Fra omkring 1900 kom der fart på opdyrkningen af heden, og gårdene bredte sig ud over hele fladen, mens hede og eng blev til mindre arealer omkranset af marker (se Figur 5-14). Frem mod midten af 1900-tallet kom der også husmandsbrug til, og det var også i denne periode, at de første par sommerhuse dukkede op. Fra de sidste to årtier af 1900-tallet ændrede landskabet sig ved, at de største gårde blev større, mens husmandsbrug og mindre gårde solgte jorden fra. Det er også i denne periode, at det eksisterende sommerhusområde er blevet fuldt udbygget. Tendensen med at de største gårde blev større er fortsat op i dette århundrede, hvor de store landbrug er blevet lagt sammen og industrialiseret. Dermed har de levende hegn, der ellers opdelte landskabet i mindre rum, mistet deres betydning, og de er mange steder forsvundet, så landskabet er blevet mere åbent. Også de små rester af hede er de fleste steder forsvundet.

I kommunens landskabsanalyse står der specifikt for den del af landskabet, som planområdet er beliggende i: ”I kommunens nordlige del fra Hestlund Hede og Stubbær mod øst til Ikast længere mod syd er agerlandskabet kendetegnet ved den store skala med store, ensartede og intensivt dyrkede marklodder med høje læhegn. Den store afstand mellem læhegnene, som afgrænser markerne, giver vide udsigter henover landskabet. Det flade terræn ved eksempelvis Hestlund Hede understøtter denne karakter, idet der her har været mulighed for at anlægge store og regelmæssige markparceller. Området er opdyrket som noget af det sidste i kommunen, og har tidligere henligget som hedelandskab. Gårde og husmandskolonier ligger med større afstand her, end i morænelandskabet øst for isranden”.

49 / 58

Figur 5-16 Højspændingsmaster nordvest for planområdet.

Rumlige og visuelle forhold

Overordnet set beskrives landskabet i kommunen således i kommunens landskabsanalyse: *"Kommunens samlede landskabsbillede tegnes af mange, store plantageområder, vidtstrakte heder og en mangfoldighed af søer og ådale, suppleret af et intensivt landbrug".* Planområdet præges særligt af de fra opdyrkningen overlevende hedearealer, det intensive landbrug med sydvest-nordøst gående levende hegn og det umiddelbare naboskab til et større sammenhængende plantageområde mod sydøst. Læhegnenes betydning for landskabskarakterens styrke overfor tilføjelsen af nye elementer beskrives i kommunens landskabsanalyse således: *"Læhegnene der inddeler markparcellerne, er visuelt med til at sløre fremmedelementer, idet kigget igennem landskabet begrænses og inddeles".*

Det eksisterende sommerhusområde ligger omgivet af åbne marker og udgør en lille satellit af plantagen. Sommerhusområdet danner en form for skærm mod nord og vest for et lille hede- og moseareal kaldet "Floden". En skærm, som ikke kun er del af det rumlige og visuelle, men som samtidig er med til at skærme hedearealet mod tilblæsende næringsstoffer fra landbrugsarealerne. Det lille § 3 beskyttede naturområde er meget benyttet til gåture. Det er et areal med både hedepartier, lidt eng og lidt mose samt et kort vandløb. Det er mest åbent i karakteren, men der er også grupper af træer, primært fyr, eg og birk.

På afstand fremstår det eksisterende sommerhusområde som en lille kompakt plantage/skov med et skovbryn ud mod det åbne land. Kommer man tæt på, kan man skimte nogle af sommerhusene mellem træerne, særligt om vinteren hvor de løvfældende træer og buske står nøgne. Nogle steder ses det også, at de levende hegn omkring bebyggelsen er blevet noget åbne med tiden, fordi træerne er vokset op, og der ikke rigtig er buske under disse til at skærme af.

Figur 5-17 § 3-området "Floden" skærmet af det eksisterende sommerhusområde.

Figur 5-18 Det eksisterende sommerhusområde set fra afstand.

Figur 5-19 Det eksisterende sommerhusområde set tæt på, hvor husene kan skimtes mellem træerne.

Sommerhusene i det eksisterende sommerhusområde er gennemgående beskedne sommerhuse, hvoraf en del er over 50 år gamle (jf. beskrivelsen af kulturlandskabet). Udover at hele området er omgivet af et plantebælte, så er der også mange større træer på de enkelte sommerhusgrunde, så bebyggelsen samlet set har præg af lysåben skov.

Figur 5-20 Luftfoto (SCALGO) af en del af det eksisterende sommerhusområde.

Figur 5-21 Kig ind til et par sommerhuse.

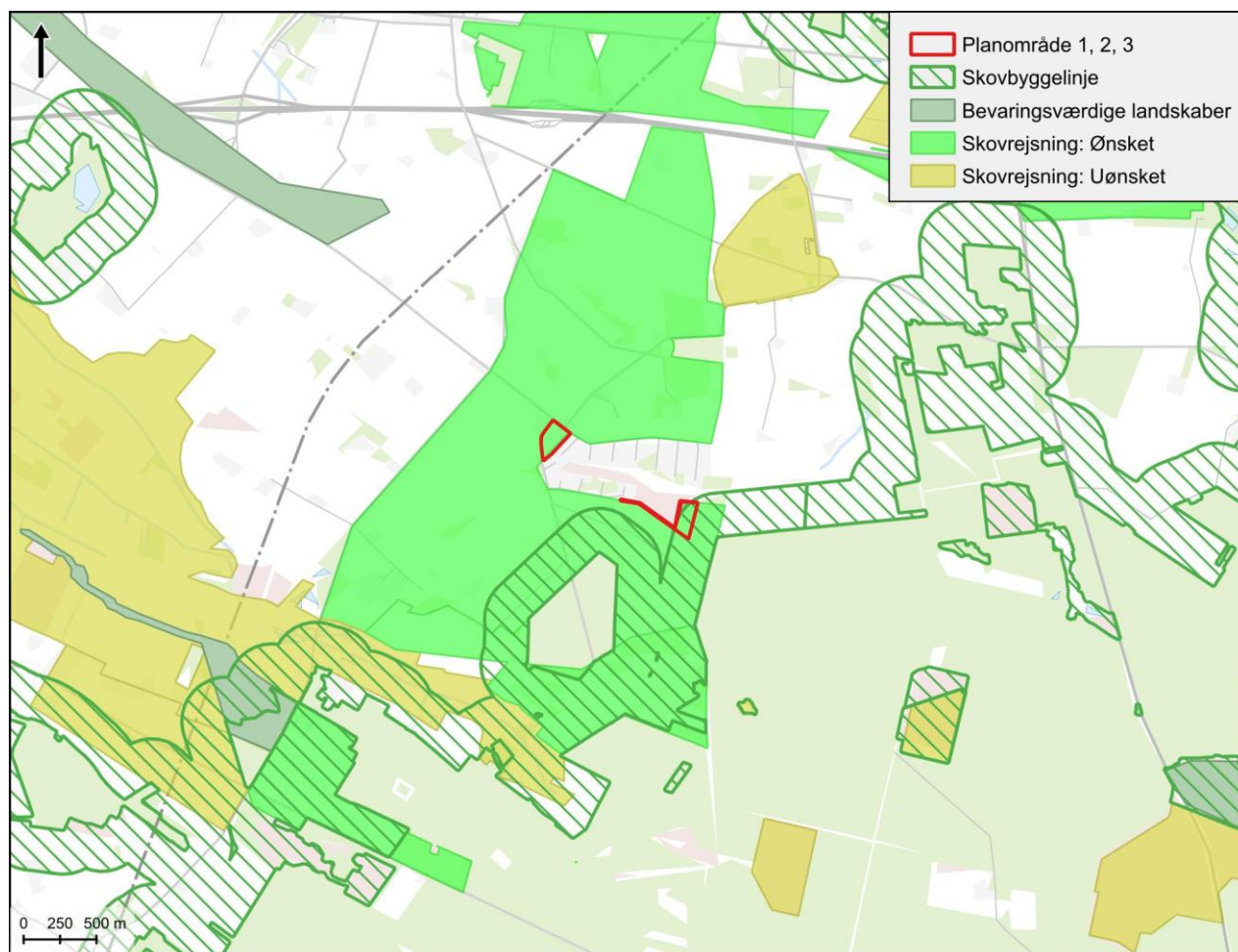
I lokalplanen for det eksisterende sommerhusområde er der udstykning af grunde på mellem 2.500-3.500 m² med mulighed for en bebyggelsesprocent på op til 10%. Trods muligheden for at bygge op til 350 m², er det kendetegnende for sommerhusene, at den tilladte bebyggelsesprocent ikke udnyttes.

Kommunale udpegninger

Planområdet ligger ikke indenfor eller nær udpegninger for hverken større sammenhængende landskaber eller bevaringsværdige landskaber.

Planområdet ligger indenfor arealer udpeget som ønsket skovrejsning, og lokalplansforslagets Delområde 2 ligger indenfor en skovbyggelinje, jf. naturbeskyttelseslovens § 17⁹.

⁹ LBK nr 927 af 28/06/2024. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse

Figur 5-22 Grundkort med planområdet, bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber, skovbyggelinje og skovrejsningsarealer.

Referencescenarie

Referencescenariet er, at der ikke planlægges for udvidelse af sommerhusområdet. Det eksisterende sommerhusområde vil blive bevaret med den beplantning der er.

5.3.2 Miljøpåvirkninger

Miljøvurdering

Samlet set vurderes en gennemførelse af forslag til kommuneplantillæg nr. 3 og lokalplanforslag 445 at have en moderat positiv påvirkning af landskabet.

Naturgeografi

En del af lokalplanforslaget (Delområde 3) er en tilføjelse af et mindre areal (ca. 2000 m²) til det § 3 beskyttede hede- og moseareal "Floden". Dermed sikres bevarelse af lidt mere hedeareal i området. En moderat positiv påvirkning.

Ellers vurderes en gennemførelse af kommuneplantillæg og lokalplanforslag ikke at have på nogen påvirkning af det naturgeografiske landskab.

Kulturgeografi

En gennemførelse af planforslagene vil betyde, at kulturlandskabets karakter af store åbne landbrugsarealer lokalt ændres til en mere lukket karakter i mindre skala. Dette vurderes som en moderat påvirkning. De sydvest-nordøst gående hegn i området vil, som de allerede gør det med det eksisterende sommerhusområde, medvirke til at sløre påvirkningen af den samlede landskabskarakter.

Rumlige og visuelle forhold

En gennemførelse af planforslagene vil på kort sigt have en moderat negativ påvirkning af de eksisterende rumlige og visuelle forhold, idét de nye sommerhuse i de første år vil ligge synlige fra det omgivende åbne land, indtil det nye plantebælte er vokset til. På længere sigt vurderes en gennemførelse af planerne at have en moderat positiv påvirkning af landskabet, hvor den etablerede beplantning vil styrke oplevelsen af "plantage-satellit" med et markant skovbryn ud mod det omgivende åbne landskab.

Udstykningernes størrelser kan ved planernes gennemførelse være helt ned til 1.500 m². Det kan give anledning til at forvente en større tæthed i bebyggelsen. Da planen dog samtidig indeholder et max. bebyggelsesareal på 150 m² - uanset grundens størrelse, så vurderes der ikke at ske en påvirkning af den samlede oplevelse af bebyggelsens karakter. Det begrænsede mulige bebyggelsesareal vurderes også at sikre, at der ikke vil blive tale om sommerhuse, der udlejes til større selskaber til afholdelse af fester, da det begrænsede areal ikke giver plads til tilstrækkeligt med sovepladser til den slags udlejninger.

Der er i lokalplansforslaget krav om, at den enkelte udstykning skal være tilplantet på min. 1/3 af arealet, inden grunden kan sættes til salg. Der er også krav om etablering af plantebælter ud mod det åbne land som del af lokalplansforslaget. Disse krav vurderes at sikre, at en gennemførelse af planerne ikke påvirker de rumlige og visuelle forhold – udover som en styrkelse af skovkarakteren.

Delområde 2 vil styrke afskærmningen af hede- og mosearealet mod øst. Her ser man i dag ud over dyrkede marker. Et skovbryn vurderes at give en bedre helhedsoplevelse af § 3 arealet "Floden".

Figur 5-23 Eksisterende blik fra § 3 området mod Delområde 2.

Det kan frygtes, at afskærmning mod øst, hvor der allerede er afskærmning mod nord og vest, vil betyde, at naturområdet bliver indelukket og mørkere, end det er nu. Det vurderes dog, at lokalplansforslagets

bestemmelser om, at hegn mod § 3 arealet "Floden" skal holdes på en højde mellem 200 og 250 cm sikrer, at arealet afskærmes, men bevares lysåbent.

Syd for naturområdet indeholder lokalplanforslaget en ny tilkørselsvej til delområde 2. Vejen lægges med respektafstand til naturarealet og forsynes ikke med beplantning. Således vurderes udsigt og åbenhed mod syd at forblive upåvirket, da den forventede trafik på tilkørselsvejen vurderes at være ubetydelig.

Figur 5-24 Eksisterende udsigt fra § 3 området "Floden" mod syd, hvor der planlægges at etablere tilkørselsvej på den anden side af skel.

Samlet set vurderes der ikke at være forskel på miljøpåvirkningen ved en realisering af planforslagene og miljøpåvirkningen af referencescenariet.

Kommunale udpegninger

Da planområdet ligger langt fra kommunale udpegninger af større sammenhængende landskaber samt bevaringsværdige landskaber, så vurderes planernes gennemførelse ikke at have nogen påvirkning af disse.

Lokalplanforslagets Delområde 2 ligger indenfor en skovbyggelinje (jf. naturbeskyttelseslovens §17)¹⁰, hvorfor der ifølge lokalplanforslaget skal søges dispensation fra denne i forbindelse med planens gennemførelse. Dette vurderes ikke at have betydning for oplevelsen af skoven, der kaster skovbyggelinjen, da området med fuldt etableret beplantning vil fremstå som en lysåben skov.

Lokalplanforslagets Delområde 1 og 2 ligger begge indenfor arealer udpeget til skovrejsning. En gennemførelse af planerne vurderes ikke at påvirke dette væsentligt, da områderne med fuldt etableret beplantning vil fremstå som skov.

5.3.3 Kumulative effekter

Her vurderes samspillet mellem en gennemførelse af planerne og andre eksisterende forhold og vedtagne planer.

¹⁰ LBK nr. 927 af 28/06/2024. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse.

Der vurderes at kunne blive en kumulativ effekt ved en gennemførelse af skovrejsning i området omkring planområdet. Denne effekt vurderes dog som en positiv effekt, da den vil binde sommerhusområdet sammen med det store plantageområde sydøst herfor, sådan at sommerhusområdet ikke længere vil have karakter af "satellit".

Herudover er der ikke kendskab til eksisterende forhold eller planer, der vil betyde en kumulativ effekt.

5.3.4 Afværgeforanstaltninger og overvågning

Lokalplansforslagets bestemmelser om, at der skal være etableret beplantning på 1/3 af hver udstykket grund samt etableret plantebælter mod omgivelserne for delområde 1 og 2, inden ny bebyggelse må tages i brug, sikrer at ny sommerhusbebyggelse bliver indpasset i det eksisterende sommerhusområdes karakter.

Lokalplansforslagets bestemmelser om byggelinjer, bygningshøjde, max. bebygget areal, materialevalg og respektafstand til §3 området "Floden" sikrer desuden mod en fortætning af bebyggelsen.

På baggrund af, at private udviklere ikke altid prioriterer beplantning, bør det overvåges, at den foreskrevne beplantning etableres, inden grundene sælges til byggeri.

6. Sammenfattende redegørelse

Der udarbejdes en sammenfattende redegørelse efter MVL § 13 ved den endelige vedtagelse af lokalplanen og kommuneplantillægget.

7. Referencer

- Danmarks Miljøportal. (2024). *Danmarksarealinformation.miljoeportal.dk*. Hentet fra Arealinformation
 Danmarks Miljøportal: <https://danmarksarealinformation.miljoeportal.dk/>
- Dansk Ornitologisk Forening. (18. 08 2025). *Hedelærke, Dansk Ornitologisk Forening*. Hentet fra
 Hedelærke, Dansk Ornitologisk Forening: <https://dofbasen.dk/danmarksfugle/art/09740>
- Dansk Ornitologisk Forening. (18. 08 2025). *Hvæpsevåge, DOF*. Hentet fra Dansk ornitologisk forening:
<https://dofbasen.dk/danmarksfugle/art/02310>
- Dansk Ornitologisk Forening. (18. 08 2025). *Isfugl, Dansk Ornitologisk Forening*. Hentet fra Dansk
 Ornitologisk Forening: <https://dofbasen.dk/danmarksfugle/art/08310>
- Dansk Ornitologisk Forening. (18. 08 2025). *Natravn, Dansk Ornitologisk Forening*. Hentet fra Natravn,
 Dansk Ornitologisk Forening: <https://dofbasen.dk/danmarksfugle/art/07780>
- Dansk Ornitologisk Forening. (18. 08 2025). *Rødrygget Tornskade, Dansk Ornitologisk Forening*. Hentet
 fra Rødrygget Tornskade, Dansk Ornitologisk Forening:
<https://dofbasen.dk/danmarksfugle/art/15150>
- Dansk Ornitologisk Forening. (18. 08 2025). *Sortspætte, Dansk Ornitologisk Forening*. Hentet fra
 Sortspætte, Dansk Ornitologisk Forening: <https://dofbasen.dk/danmarksfugle/art/08630>
- Dansk Ornitologisk Forening. (30. 04 2025). *Stor Hornugle*. Hentet fra dofbasen.dk:
<https://dofbasen.dk/danmarksfugle/art/07440>
- Dansk Ornitologisk Forening. (18. 08 2025). *Trane, Dansk Ornitologisk Forening*. Hentet fra Trane, Dansk
 Ornitologisk Forening: <https://dofbasen.dk/danmarksfugle/art/04330>
- Elmeros, M., & Fjederholt, E. (2024). *OPDATERING AF: HÅNDBOG OM DYREARTER PÅ
 HABITATDIREKTIVETS BILAG IV Del 2 – Odder og flagermus*. Aarhus Universitet - DCE -
 Nationalt Center for Energi og Miljø.

Ikast-Brande Kommune. (2025). *Ikast-brande.dk*. Hentet fra Kommuneplan 2025-2037:

<https://kommuneplan.ikast-brande.dk/>

Kjær, C., Andrados, L. C., Boel, M., Briggs, L., Christensen, P. K., Damm, N., . . . Wiberg-Larsen, P. (2023). OPDATERING AF: HÅNDBOG OM DYREARTER PÅ HABITATDIREKTIVETS. *Aarhus Universitet, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi*, 520(https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Videnskabelige_rapporter_500-599/SR520.pdf).

Plan- og Landdistriktsstyrelsen. (2025). *Plandata.dk*. Hentet fra Kort.plandata.dk:

<https://kort.plandata.dk/spatialmap>

Søgaard, B., & Asferg, T. (2007). *Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning*. Hentet fra <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

Aarhus Universitet. (19. 08 2025). *NOVANA, Aarhus Universitet*. Hentet fra NOVANA, Aarhus Universitet: <https://novana.au.dk/naturtyper/kystklitter/klithede-2140/tilstand-og-udvikling/vegetationsstruktur>

1. **Afgrænsningsnotat for sommerhusområde Guldforhoved**
2. **Naturnotat sommerhusområde Guldforhoved – Ikast-Brande Kommune –
September 2023**
3. **Landskabsanalyse**